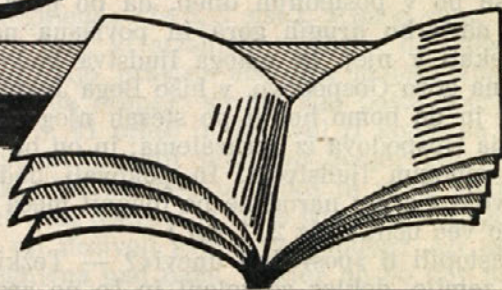

CVETJE

Letnik LIV.
Ljubljana

1937 - VI.
Junij

P. KRIZOSTOM:

Žalostna pesem o duhovnikih

Temni ljudje danes o duhovnikih govoré
tako grozotno, da ti mora krvaveti srce.

Ubožci — ali duhovnikov ne poznajo,
ali pa se z božjo resnico igrajo.

Ko bi doumeli duhovniško čast,
ko bi izmerili njegovo moč in oblast —
utihnil bi in nemo glave sklonili,
da bi Njega, ki je veliki Duhovnik, počastili.

Vem, kaj vas bode, kaj vas skeli!

Duhovnikove maziljene roke
na vse strani dobrote dele.
Duhovnik dviga božje Telo in božjo Kri
in slabotna srca z njima krepi.
Z duhom božjim vzgaja velikane,
junaške borce, čete zbrane,
sinove neustrašene in slavne hčere,
ki gredo v boj za ideale vere.

Vemo dobro, kaj vas bode!
Mi smo otroci svobode
in nočemo suženjskih verig.
Dobro poznamo vaš bojni krik,
dobro poznamo vaše zvijače.

Nerazsodni tolpi mečete igrate,
sipljete ji pesek v oči,
da je vsa žejna duhovske krvi.

Duhovniki padajo — — —
A iz sveže krvi svečeniške
nove rože brste mučeniške.

Veliki duhovnik Kristus
vas je že obsodil in vam govori:
Proč izpred mene,
zločinci naših dni,
ki morite najžlahtnejše cvetove!
Tigri krvoločni, izpred mene vsi,
ki pijete nedolžno svečeniško kri!

Poslušaj narod

V enem izmed najlepših poglavij Stare Zaveze stoji pri preroku Izaiji pisano:

»In zgodilo se bo v poslednjih dneh, da bo gora hiše Gospodove trdno postavljena na vrhu drugih gorá in povišana nad hribe, in vsi narodi se bodo stekali k njej. In mnoga ljudstva bodo prišla, govoreč: Pridite, da gremo na goro Gospodovo, v hišo Boga Jakobovega, da bi nas učil o potih svojih in da bomo hodili po stezah njegovih! Zakaj s Siona izide nauk in beseda Gospodova iz Jeruzalema; in on bo sodil med narodi in pravico izvršil mnogim ljudstvom. In pokovali bodo meče svoje v lemeže in sulice svoje v srpe; narod ne bo dvignil meča nad narodom, in bojevati se ne bodo več učili.« (Iz 2, 1 nsl.)

Kdaj bodo nastopili ti »poslednji dnevi«? — Težki viharji bodo še drveli čez narode zemlje, dokler so zeleni in še ne zreli za dan žetve! Še se bodo zbirali temni oblaki nad njimi in bo padala na nje železna toča, ki se moči in taja v krvi, dokler ne bo narod za narodom opral svoje krivde v svoji sredi »z duhom sodbe in z duhom pokončanja« (Iz 4, 4).

Kaj je ta »duh sodbe in pokončanja« — ta očiščevalni duh, ki ga potrebujejo težko preizkušeni narodi, ako hočejo obstati pred obličjem večnega Boga? Odkrito presojanje samega sebe, ki do sebe ne pozna usmiljenja! Ta duh je spoznanje tega, kar bi morali biti in nismo bili! Srčnost, da zanesemo ogenj samovzgoje od hiše do hiše, od vasi do vasi, od mesta do mesta, od kraja do kraja . . . , dokler ne bo napočil dan, največji vseh naših dni, ko bo celo ljudstvo objel sveti plamen očiščenja v ognju Svetega Duha, da bomo postali novo ljudstvo, notranje preurejen narod. Tedaj, bratje in sestre, nam bo zasijal nov dan!

Kako dolgo bomo še čakali? Koliko sinov naše zemlje, koliko varuhinj naših ognjišč, koliko jih bo moralo še umreti, koliko jih bo še izkoreninjenih ali — notranje prenovljenih do obisti in srca, preden bo prišel tisti dan? Koliko desetletij in koliko viharjev teh desetletij bo še treba, da bomo postali zlato pšenično polje večnega Boga in njegov izbran vinograd?

Kako je nekoč klical prerok svojemu ljudstvu?

»Bog je čakal pravoljubja, glej krvoprelitje, — pravičnosti, a glej tožno vpitje! Gorje vam, ki stikate hišo s hišo, ki devate njivo k njivi, da ni več prostora za druge...! Gorje vam, ki vstajate rano zjutraj, da hodite za opojno pijačo, ki sedite pozno v noč, da vas vname vino. Pri vaših pojedinah so strune in harfe, bobnice in piščal in vino; ali dela Gospodovega ne gledate in stvaritve njegovih rok ne premišljuje! Zato bodo prvaki ljudstva stradali in množica bo suha od žeje. Zato bo pekel povečal pohlepnost svojo in brezumno razširil svoje žrelo, in vanj bodo padli junaki ljudstva in njegova množica, njegovi velikaši in njegova dika. In pripognjen bo človek prostak in ponižan mož odličnjak in oči prevzetnih bodo ponižane. A povišan bo Gospod vojskinih trum v sodbi svoji...!

Gorje vam, ki vlečete za seboj krivico z vrvmi nečimernosti, greh pa kakor z debelo žrdjo! Ki govorite: Hiti naj, pospeši naj delo svoje, da bomo videli; in približa se naj in pride s sklepom svéta, da to spoznamo!

Gorje vam, ki pravite hudemu dobro in dobremu hudo, ki imate temo za luč in luč za temo, ki delate grenko za sladko in sladko za grenko!

«Gorje vam, ki ste junaki v pitju vina in spretni v mešanju opojne pijače; ki opravičujete krivičnega zaradi daru in pravičnim jemljete njih pravico!»

Zato se je vnel srd Gospodov zoper ljudstvo njegovo, in je iztegnil roko svojo in ga udaril tako, da so se potresle gore in njih trupla so bila kakor smetje po ulicah. Pri vsem tem se ne odvrne jeza Njegova, še je roka njegova iztegnjena« (Iz 5, 7 nsl.). »Gorje vam, ki sklepete krivične postave, in pisateljem, ki spisujejo nadlogo, da izpodrinejo siromake iz pravde in da ugrabijo pravico ubožcem mojega ljudstva, da jim bodo vdove za plen ter da oropajo sirote! Kaj boste počeli ob dnevu obiskovanja in ob nevihti, ki pride iz daljave! H komu se boste zatekli za pomoč? In kam boste spravili bogastvo svoje? Nič drugega vam ne bo mogoče, nego sključiti se med ujetnike in pasti med ubitimi. Pri vsem tem se ne odvrne jeza Njegova, a še je iztegnjena Njegova roka« (Iz 10, 1).

Ali nismo vsi doživeli sodbe Gospodove? Ali ne vemo, da bo roka božja ostala iztegnjena nad nami, dokler ne bo nov mozeg napolnil organizma našega ljudstva? Ali ni naša dolžnost, da najprej premagamo npravno zastrupljenje v žilah naroda, ki smo na njem bolehal, da nas bo Bog prištel k svojim narodom, ko bodo snope narodov zopet mlatili na skednjih zemlje..., ko bodo narodi zopet prešani kot vinski grozdi, ki iz njih teče rdeča kri?

Pa bo kdo dejal, da ne bomo nikdar dočakali dneva, ko bo šlo skozi narod kakor šelest skozi zrelo žito. — Kdor resno veruje v Boga in njegovo previdnost, s katero vodi svet in človeštvo, ne bo niti za trenutek podvomil, da Vsemogočni proti vsakemu narodu lahko izpelje to, kar je proti Asircem oznanil po preroku: »Ko bo Gospod dovršil delo svoje na gori Sionski in v Jeruzalemu, bo kaznoval sad prevzetnega srca asirskega kralja in bahanje njegovih ponosnih oči. Zakaj govoril je: S krepostjo svoje roke sem storil to in z modrostjo svojo, ker sem razumen; in premaknil sem ljudstvom meje in uplenil sem jim zaklade in pahnil kot mogočnjak s prestolov nje, ki so na njih sedeli; in moja roka je dosegla kakor gnezdo bogastvo ljudstev, in kakor bi pobiral zapuščena jajca, sem obral vso deželo, in ni ga bilo, da bi ganil s perutjo ali odprl usta!« (Iz 10, 12 nsl.) Toda večni Bog se ne zmeni za tako bahanje. »Se li more ponašati sekira proti njemu, ki seka z njo? ali rezilo se poviševati proti njemu, ki ga rabi? Kakor da bi šiba vihtela njega, ki jo dviga... Zato bo poslal Gospod vojskinih trum med tolste sušico, in pod (človekovo) slavo se bo vnel požar, podoben ognjenemu požaru: Luč Izraelova pa bo ogenj« (Iz 10, 15. 16).

»In tisti dan« — Bog daj, da bi bili te obljube deležni — »boš rekel: Zahvaljujem te, o Gospod, ker si se jezil nad menoj, ali odvrnila se je jeza tvoja, in potolažil si me. Glej, Bog mogočni je moje rešenje; upal bom in ne bo me strah, zakaj Gospod, Jahve, je moč in pesem moja, in on mi je bil v zveličanje!« (Iz 12, 1. 2.)

Beseda božja in življenje

»Življenje je meni Kristus,
in smrt dobiček.« (Fil. 1, 21.)

Ni naše delo in nobene zasluge nimamo pri tem, da smo bili rojeni, zato praznuje cerkev le smrtni dan, kajti samo to je naše delo, kako umrjemo in če smo svoje življenje napravili res dragoceno. Naš rojstni dan nam je bil popolnoma podarjen, naše stanje ob smrti razodeva način našega življenja.

In vendar doživimo ob rojstnem dnevu kakega človeka njegovo celo vrednost in vsakega človeka rojstni dan doživimo s posebnim občutkom.

Če je kdo škodljivec človeške družbe, se človeku kar vsiljuje misel: Ko bi vendar ne bil rojen! In mnogi so, ki kolnejo njegov rojstni dan.

In če kdo ljudem pomaga, če ljudje po njem dobivajo dobrote, temu smo hvaležni in njegov rojstni dan doživimo kot dar in vse kar smo v svojem življenju prejeli, stopa pred našo dušo. Ti si postal naša dobra usoda. Kaj bi postal brez tebe ne vem, toda strah me je pred tem, če mislim, da bi te ne imel. Tako marsikdo govori ali vsaj misli na rojstni dan svojega dobrotnika v duhovnem ali telesnem oziru. In tako doživlja vsak človek svoj lastni rojstni dan. Škodljivec človeštva, svojega življenja in svojega rojstnega dneva ne more biti vesel in tudi drugi ga niso veseli.

Po komur pa so drugi dobili smisel življenja in zveličanje svoje duše, ta ljubi svoje življenje in se zahvaljuje na rojstni dan za vse, kar je smel biti in storiti. Na rojstni dan doživi dobri lepo besedo o »knjigi življenja« in da je z dobrimi deli in s tem, da je živel v milosti božji prišel v knjigo življenja. Prav njegovo pojmovanje življenja in pravo umevanje kaj je rojstni dan preide na celo njegovo življenje. On doživlja, da je resnica in obenem naloga, sveta beseda od Boga navdahnjene duše, ki je dejala: »Dnevi otrok božjih so sami rojstni dnevi.« Če prejmeš novo življenje v svojo dušo je to za te rojstni dan in ni ga dneva, v katerem bi hrepeneči človek ne rasel v nadnaravnem življenju.

Temu nasproti stoje besede: »Dnevi grešnika so sami smrtni dnevi.« Kajti vsaka krivda povzroči zmanjšanje dušnega življenja. Vsak greh je umiranje, dokler človek ni enkrat popolnoma prazen in odrevenel.

Vsak človek pa je rojen za življenje. In vsak prihodnji dan bi naj bil zanj višji in lepši rojstni dan.

DR. J. K. HIRSCHER — F. T.:

Naš obraz

5.

Na nekem potovanju v Jeruzalem je poslal Jezus pred seboj poročnike, da bi mu prenočišče pripravili. Ti so prišli v samarijsko vas, a domačini ga niso sprejeli. To je učenca, kar je razumljivo, zelo ujezilo in Jakob in Janez sta rekla: »Gospod, ali hočeš, da (kakor Elija) rečeva, naj pride ogenj z neba in jih pokonča?« — Toda Jezus ju je posvaril in rekel: »Ne vesta, kakšnega duha sta.« Oba učenca sta mislila torej, da imata čisto prav, če prikličeta kazen z neba nad vaše prebivalce; mislila sta, kako neki naj bi ti Samarijani, ti krivoverci lahko kar nekaznovano

odklonili sprejem našega Gospoda in Mojstra? Prav nič manj se nista varala glede duha, ki je govoril iz njiju. Jezus pravi: Ne vesta kakšnega duha sta. Res, prav tako je bilo. Videla sta le pravičnost svojega ogorčenja, ne pa krivice maščevanja, ki ju je gnalo. Spoznala nista, da jima manjka duha prizanesljivosti, prenašanja krivice, spravljivosti, potrpežljivega upanja na boljšo razsodnost nasprotnikovo, sploh one ljubezni, ki tudi sovražniku ohrani dobrohotnost in mu dela dobro. — Kar se je pripetilo tu učencema, se v življenju zgodi tisočkrat. Užaljeni smo in mislimo na maščevanje in ne vemo, kakšnega duha otroci smo v svoji maščevalnosti. Mislimo, da moramo maščevati pretrpljeno krivico, med tem pa dalje gojimo sovraštvo in živimo v duhu uničevanja. Kogar žene maščevalnost, ne ve, kakšnega duha je, brez dvoma pa ni v duhu Onega, ki je prišel, da bi življenje rešil, ne ga pa uničeval.

6.

Neki sosed je dal ubožcem znatno podporo. Tedaj pripomni nekdo: Ta pač lahko daje; saj ima. Drugi: To je pa veliko; drugače ni tako radodaren. Tretji: Že ve, zakaj. Četrty: V svojih mlajših letih je tratil denar za druge reči. Peti: Si pa tudi nič ne domišlja. Ni ga, ki bi ne oblatil dejanja. Sicer se vsem skupaj ne zde njih besede nič hudega in ne slutijo, kakšno srce razodeva tako govorjenje. Ali to se ne zgodi samo enkrat ali semtertja; to so običajne sodbe sveta. Povej mi vendar: Koliko je ljubezni na svetu? In kdo misli na duha, ki leži v vsakdanjih sodbah ljudi in se razodeva v njih?

7.

»Farjev,« praviš, »ne morem trpeti. To so leni lahkoživci, naduti in sploh svetohlinci.« Odgovarjam: Gorje onim, ki so res taki! Toda prepričan sem, da so ti vseč ravno takšni, kakor si jih predstavljaš v svoji grenkobi, in da bi jih ne pre naredil v svetnike in modrijane, tudi če bi jih lahko spremenil z besedo svojih ust. Da, takšni, kakor si jih misliš, takšni so ti vseč in misliš si jih takšne, ker takšni so ti pogodu. Imeti hočeš opravičilo za svojo nevero ter pešanje v veri in kreposti, zato sramotiš njih zastopnike in si želiš vzroka, da bi jih zaničeval. Sicer praviš, da ne moreš trpeti lahkoživcev, bedakov in hinavcev; toda treba ti je samo malo popaziti nase, pa boš spoznal, da prav za prav dostojnih duhovnikov ne moreš trpeti, nasprotno pa te navda z očitno radostjo, če katerikoli od tega stanu zagreši kakšno budalost. Saj ravno to bi te pošteno olajšalo, ko bi vsi iz tega stanu bili neumni in lahkomiselni. Zato si to želiš in lažeš pač tudi samemu sebi; a kar je v tebi in oblikuje tvojo misel, ti je skrito.

8.

Splošno mislijo, da mora biti res in važno vse, kar se izgovori tik pred smrtjo. Temu sploh ne maram oporekati. A gotovo je, da nas hinavščina dostikrat tudi ob smrti ne zapusti in da se tudi tedaj zaslepljenost ne loči od nas. Če ima človek na vesti n. pr. kakšno hudo krivico, prevaro, krivo pričevanje, pridobitev krivičnega blaga, prepogosto umrje, ne da bi priznal in poravnal svojo krivdo, zakaj ugleden mož je in ne more osramotiti spomina na sebe. Ali če je kdo na smrtni postelji vznemirjen in si želi verske tolažbe, se vendar težko odloči, da bi poklical duhovnika in ljudem tako razkril svojo dušno stisko, kajti somišljenik svobodomiselnih je in kaj bi oni rekli? In tudi kaj bi bilo z njegovim silnim duhom! — Ali če je kdo bil učitelj božje besede in je stotine krepil s svojimi pobožnimi izreki, kako naj da ljudem opaziti, da mu zdaj v hudi bolezni primanjkuje

pobožne vdanosti in da trepeče pred smrtjo? Vendar je tako. Toda skriva, da bi ljudje ne mislili o njem manj, kakor so vajeni.

Tako torej se človek niti na smrtni postelji dostikrat ne pokaže, kakršen je. — Nasprotno mu pač glede na lastno nravno stanje utegne z oči zdrkniti morebitna preveza. Kaj mu tudi koristi, da bi si jih zapiral, ko bo kmalu stal pred Vsevednim! — Ali tudi tedaj ostanejo kajkrat oči zastrte. Mnogim čast do samih sebe ne da, da bi pogledali v dno srca. Slutijo nekaj, da bi kazalo osvetliti, pa se boje odkritja, ki bi bilo potrebno, in se ozro proč. Navadno se pokažemo, kakršno je naše spoznanje. Priznavamo: Večkrat sem klel, nekajkrat sem se prepiral in prerokal, nekolikokrat sem lagal, tudi nespodobno govoril, površno opravljal svoj molitev itd. A dlje ne gremo in tako sicer marsikaj vidimo, kar smo storili, nič pa, kaj smo. Tudi na smrtni postelji v splošnem ne vemo glede svojega duševnega stanja nič več kakor za nekaj boleasnih prividov. Naša najbolj osebna bit — naše mišljenje, naši občutki, naša ljubezen, naše stremjenje nam ostane nepoznano.

9.

Slabe volje si in od sile nezadovoljen sam s seboj. — Kaj se je zgodilo? Grešil si in vest vstaja zoper tebe. Gotovo si zdaj v razdoru s svojim grehom pošteno razdvojen. Tako domnevaš; toda v veliki zmoti si in varaš se. Zgodilo se ni prav nič, samo čar, ki te je z njim omrežilo grešno poželenje, se je od tebe umaknil po utešitvi tega poželenja. Zdaj ko si se zopet ohladil, se oglaša vest in te obsiplje z očitki. Nisi se ti izpremenil, samo tvoje naravno razpoloženje je drugo. Čez kratek čas zopet se okrepi zli gon in tak boš, kakor si bil. — Brez dvoma boš zopet grešil, da, ponovno boš grešil. Zgroziš se slednjič pred breznom, v katerega drviš, in pred hlapčevstvom, ki si zabredel vanj. Moraš in hočeš se rešiti. Kaj je kesanje in kaj so sklepi? Gola prevara! S krepko roko se torej lotiš dela in moško se ustavljaš skušnjavi. Dlje časa delaš tako in zdaj postaja tvoje srce po malem mirno in veselo. Čutiš, da si zmagal zlo in dosegel svobodo. Kaj neki ti še more greh? — Ali zopet se varaš. Ko se je pomirila tvoja vest in je zadovoljno tvoje srce, si dobre volje, vesel greš spet na svetne veselice in si brez zle misli. Med tem se tiho priplazi zatirani nasprotnik, dobi raztreseno, z nekakšno praznoto napolnjeno dušo, se prav na tihem vanjo vseli, vodi polagoma nazaj v prejšnje čutno življenje in mika izprva k prav nedolžnim prestopkom in npravnosti. In kaj potem? Srce, ki je postalo nepazljivo in se je ohladilo ter hlepi po zabavah, popusti brez velikega odpora. A kakor hitro je storjen prvi korak, neizpodbitno sledita drugi in tretji. In zopet imamo starega človeka. — V dolgotrajni zmagi nad grehom vedno tiči največja nevarnost, zakaj v nji leži napačna varljiva gotovost.

10.

Zakaj neki Asella ne spregovori nobene besede in nejevoljno poveša glavo? Mar je utrpela kakšno škodo ali ji je po vodi splavalo sladko upanje ali pa se je kdo nemara lotil njenega poštenja ali čednosti? — Ne eno ne drugo. Užaljena je, ker so jo posvarili. Kaj sem morda pes, si misli, da me tako zmerjajo? Kaj je neki takšnega, kar sem zagrešila? Nihče ni brez napač. Kar storim dobrega, naj se trudim kolikor hočem, vsega tega nihče ne upošteva, če pa se primeri, da kaj zagrešim, ni graje ne konca ne kraja. Nad podrejenim in odvisnim se vsi znašajo. Asella je torej hudo užaljena in malo manjka, pa bi zasovražila grajo in grajalca. Kaj nima prav? Gotovo misli, da ima popolnoma prav, zakaj v svojem

samoljubju in prirojeni razdražljivosti vidi in občuti le, da so jo grajali, ne pa svojih napak. Toda kdorkoli si ogleda stvar nepristransko, vé, da vara samo sebe in da na to sodbo vpliva njeno lastno samoljubje.

Ali graja je bila morda malo prehuda in je Asella res trpela nekoliko po krivem. Toda zakaj je zavoljo tega zagrenjena in trmoglava? Ali naj bi kot kristjanka ne umela prenašati krivice? — Nedvomno se šteje Asella za dobro kristjanko, toda bojim se, da se tudi v tem vara, zakaj ni se naučila ponižno in potrpežljivo hoditi za Kristusom, ki je trpel krivico in nosil križ.

11.

Nekatere sem slišal reči, da je prva potreba za opravičilo priznanje, da je človeška narava do temelja pokvarjena in da vse stremljenje po rešitvi iz te pokvarjenosti ni nič drugega nego začetek napuha, ki

Cerkev v Mühlhausen — Sv. Anton ozdravi odsekano nogo

zida sam nase. P... , ki je po grešnem življenju semtertja napravil onemogel in brezploden poskus, da bi se poboljšal, z vso dušo zagovarja ta nauk. Da, pravi, v človeški duši ni nič razen greha. Na žalost sem izkusil. In človekovo hotenje, da bi se rešil spon greha, je ohola samopomoč, ki mora odpovedati. In lahko mu je pri srcu. Prej je bila teža greha na njem, zdaj pa je na pokvarjenosti človeške narave; prej so bili brezuspešni poskusi krivi njegove slabosti, zdaj sta njegova slabost in življenje v grehu kriva človekove notranje nemoči. A niti zdaj ni pri svojem npravstvenem stanju docela pomirjen, z obžalovanjem in preziranjem gleda vrh tega na oholost sveta, ki išče pomoči sam pri sebi. On nasprotno se v čustvih ponižno uklanja svojemu grehu in nemoči.

To je pač lahka pot do ponižnosti in lahka pot do pomirjenja samega sebe in lahka pot, da se odtegneš bojem pokore. A kakšna enostranost in samoprevara!

Marjetica — vzorna tretjerednica

(Nadaljevanje.)

IX.

Askeza¹

Odpuščeni so njeni mnogi grehi, ker je mnogo ljubila. Luk. 7. 47.

Marjetica je imela svoje napake; to naj priznamo — v tolažbo vsem, ki so v enakem položaju.

Povedal sem že, da je — jemala. Bila je tudi nekoliko trmasta, ni se mogla odločiti, da bi opustila kakšno namero, in ako ni dosegla svojega namena, je lahko bila žalostna in pobita. Njena strastna čud² ali narav ni mogla prenašati tujega jarma in pokorščina ji je delala težave. Ko je pater N. postal njen dušni vodnik, jo je spočetka pač prisilil za nekaj dni, da se je uklonila, toda kmalu je njena narava spet preobvladala in Marjetka je prelomila dobre sklepe in obete.

V svojem mišljenju in ravnanju zelo osebna, je hotela svoje namere izvrševati popolnoma neodvisno. Če je pa bila prosta vsakega priglêda ter se je mogla povsem posvetiti svoji nalogi, je lahko zanemarjala manjše reči, ki so pač naša vsakdanja dolžnost!

Tudi ni bila prav potrpežljiva, temveč razdražljiva in živa ter je na žaljivo besedo odgovorila s prav takim zbadljivim naglasom ali je pa vsako nadaljnje razpravljanje pretrgala s tem, da je nejevoljno skomizgnila z ramami.

Njen bistri duh je hitro opazil na rečeh in ljudeh to, kar je smešno, in tedaj se je lahko zgodilo, da se je iz tega ponorčevala, sicer brez zlobe — vsaj tudi lastnim svojim pomanjkljivostim ni prizanesla — toda vse-kakor ne v pravem duhu ljubezni do bližnjega. To je bilo tem bolj obžalovanja vredno, ker je tudi sama bridko občutila vsako grajo in vsako preziranje.

Marsikatero izmed teh napak se vse svoje življenje ni mogla popolnoma znebiti, čeprav je tako zelo napredovala v čednosti.

Zdelo se je, da Marjetica sama ne prisoja posebnega pomena svojim pomanjkljivostim. Samo na sibi je imela prav, zakaj Bog ne terja, da bi bili brez napak, temveč da ga ljubimo z vsem srcem; On hoče videti v nas odstranjene le tiste pogrêške, ki ovirajo ljubezen.

Ne kakor da bi si prav nič ne bila prizadevala poboljšati se. To izpričujejo file zapiski v njeni beležnici:

»Odslej hočem v vsem delati le v pokorščini.

Kaj je do tega, o moj Jezus, kakšno opravilo mi naložiš?! Moj čas ni moja last, ampak Tvoja, Ti moreš torej določiti, kako naj ga uporabim. Svoje srce pustim v Tvojem tabernakelju, med tem ko pojdem, da izpolnim Tvojo voljo in darujem svojo.

¹ Askeza iz starogrške besede »áskesis«, pomeni prvotno telesno vajo, vežbanje telesa, telovadbo; cerkveni pisatelji so pa ta izraz prenesli tudi na duhovne vaje, na prizadevanje za svetost, na trudapolno zatajevanje samega sebe, če hočemo doseči npravno popolnost ali čednost, ki je nasprotna pokvarjeni človeški naravi. Glagol »askéo«, iz katerega je ta samostalnik izpeljan, »vadam se«, »urim se« ima v spisih Nove zaveze pomen »prizadevam si« za krepost.

(Pripr. prev.)

² Čud, čudi, žensk. sp. = temperament, narav, naravi, ž. sp.

... Človek mora goreče delati za uspeh kakšne zadeve, o kateri more soditi, da jo hoče Bog, nato pa mora mirno sprejeti neuspeh, če Bog tako določi (Sv. Frančišek Saleški).

Moj Jezus, pridi k meni, spremeni mojo nepotrpežljivost v tiho vnemo, v delavnost, ki se žrtev veseli. O Jezus, daj, da bom delala brez pre naglice, da bom hrepnela brez strasti, da bom ljubila brez nemira, da bom razsvetljevala in ogrevala, ne da bi ožgala.

Moje življenje naj bo s tem napolnjeno, da bom male reči z veliko gorečnostjo izvrševala.

Skrivnost popolnega posvečevanja je v zvestobi; v zvestobi v malih rečeh vsakdanjega življenja, v zvestobi pri posebnih priložnostih. Naša posvetitev v Kristusu je stavba, ki jo moramo zgraditi s peskom in vodnimi kapljicami.

Na kaj je treba paziti: Opustiti pogled, besedo zadržati, kakšnega branja ne dokončati, pri spominu ne muditi se, ljubeznivo pismo le površno brati in samó enkrat (in celo sežgati), željo pogumno premagovati, kakšno sitnost mirno prenašati, razburjenje ali slabo voljo takoj ukrotiti, o tožno občutje pregnati, nagnjenje do kake stvari krotiti pri pogledu na božjega Gosta v naši duši; premagati kakšno nenaklonjenost proti komu: na to je treba paziti in na mnoge druge male reči, ki ostanejo prikrite pogledom ljudi, so pa vidne pogledu božjega Zveličarja. To so mala in vendar tako velika izpričevala zvestobe, ki donašajo duši nad vse bogate milosti, neslutena razsvetljenja, globok mir in resnično srčno veselje.«

Da bi teh milosti postala vredna, se je Marjetica celo v svojih nedolžnih prijateljstvih neprestano žrtvovala. Njen razred je bil od šolske sobe njene prijateljice, sestre E., ločen po steklenih vratih, tako da sta se zmerom mogli videti. Marjetica je bila storila dober sklep, da se med poukom nikoli ne bo ozrla na ono stran. »Niti zgolj enkrat,« mi je dejala sestra E., »je nisem zasačila. Čeprav sem vendar,« je pristavila, »zelo pogosto tjakaj pogledala k njej, zakaj jaz nisem imela enake odločnosti kakor ona.«

Nasprotno je pa Marjetica vsak trenutek pogledala skozi okno, kjer je v neveliki razdalji videla cerkev. Tam je bil njen Gospod in Njegova »žareča pričujočnost« je vlekla neprestano njeno oko in srce k Njemu. Njegova bližina ji je vse nadomestila.

Tudi nasproti svojemu duhovnemu očetu se je obnašala zadržljivo. Marsikatera dni si je odrekla, da ga ni obiskala, čeprav ji je bilo zelo težko, omejevala se je na to, da je govorila z njim le o zadevah ustanove, in tako je Marjetica zatirala nagnjenje, katero bi ji bilo edina naravna tolažba v njenem požrtvovalnem življenju.

Nikakor ni premalo cenila askeze, dà, posvečala se ji je z navadno požrtvovalnostjo, toda vedela je tudi, da »slabost ni greh, če jo duša s pogumom in vztrajnostjo polagoma premaga«. Vedela je, da »mora človek biti potrpežljiv najprej sam s seboj, da je treba zmerom znova začeti ljubiti, namesto da bi človek postal nezadovoljen sam s seboj in celo z Bogom«.

Medtem ko se je tako potrpežljivo borila sama s seboj, ni spustila končnega namena izpred oči. Da bi se posvetila, je bila dospela naravnost do jedra svetosti, k ljubezni. Nič ni imela na sebi kaj takega, kar imajo malostni asketje, ki hočejo doseči popolnost — ne brez samopridne ljubezni — tako, da se skušajo znebiti vseh napak (zlasti vidnih) in pri goli skrbi za pravila nraavnosti pozabljajo na bistvo svetosti, na ljubezen. Marjetica si ni nikdar domnevala, da je svetnica, obdana s svetniško zarjo, ali da bi mogla biti vzornica. Malo ji je bilo do tega, če so ljudje opazili

njene napake, le tedaj se je brigala zanje, če je mislila, da Bogu niso všeč ali da bi mogle oslabilo njeno ljubezen do Boga. Bolj kakor na svojo lastno spolnost je mislila na to, da bi ljubila Boga ter se mu izročala.

Dva načina sta v duhovnem življenju. Prvi skuša odstraniti napake in nato voditi k ljubezni do Boga; drugi si prizadeva, neposredno doseči ljubezen božjo in potem s pomočjo ljubezni iztrebiti pregreške. Oba načina sta koristna in oba je treba uporabljati, kakor terjajo okoliščine ali potrebujejo osebe; toda nikoli ne smemo pozabiti, da je ljubezen poglavitna reč. Če je drugi način mogoč, učinkuje hitreje in krepkeje, zakaj vso delavnost obseže in le-ta zadobi zdaj zboljšanje v vseh delih, zlasti v bistvenih; asketično prizadevanje se pa nasprotno pogostoma zadržuje pri posameznostih ter je v nevarnosti, da se izgubi v postranskih stvarih. Marjetica je bila dospela k ljubezni s tem, da se je s silo odtrgala od stvari; s tem je bila pa tudi odstranila poglavitna zla duše, ki so nasprotna ljubezni in katera vsa imajo svoje korenine v sebičnosti.

Zdelo se je, da je samoljubje umrlo v njeni duši, ki se je tako povsem potrošila v ljubezni do bližnjega; služila je Zveličarju in svojim soljudem, sama náse je pozabila, za njene lastne zadeve ji ni nič več preostalo.

Bila je ponosna — vsaj rekla je tako — toda če človek ljubi, preneha ošabnost. Ni vedela, kako junaško je njeno življenje. Kar je storila, se ji je videlo tako priprosto, tako samo po sebi umljivo, tako neznatno. Nihče bi ne bil bolj začuden kakor ona sama, če bi ji bil kdo rekel, da je svetnica in da bodo ljudje nekega dne pisali zgodbo njenega življenja, da jo postavijo za vzornico. V svojih lastnih očeh je bila uboga, slabotna dušica, nepridna dekla, ki je prav zelo potrebna molitve, da bi storila nekoliko dobrega. Njen dušni vodnik jo je moral večkrat pomiriti, ako jo je le preveč težilo občutje njene nevrednosti.

»Ljudje mi zatrjujejo, da delam dobro,« je zapisala, »toda, o Jezus, to se ne dotakne moje duše. Ti sam ji odkrivaš tako zelo ničnost tega, kar stori, in pa malo vnemo, s katero izvršuje, da pogosto joka ... Ti veš, kdo me potem tolaži po Tvojem naročilu.

... Ljuba Mati božja, podeli mi veliko ponižnost, ki mi bo dala spoznati, da to malo dobrega, kar (morda) izvršujem, ne prihaja od mene, temveč da mi to navdajaš Ti, o dobra mati, v združenju s svojim božjim Sinom in da mi naklanjaš moč, da tudi izvršim.«

Njena ponižnost je bila tako popolna, vse njeno dostojno obnašanje tako priprosto in ne vzbujajoče pozornost, da so drugi njeno veličino prav tako malo spoznali kakor ona sama. Mnogi izmed njenih ubogih so menili, da je le z njihovim položajem zaposlena. Skoro vsi, s katerimi je občevala, se niso zanjo dalje brigali, ampak so jo imeli za nepomembno osebito. Šele po njeni smrti so ljudje zvedeli, kakšni zakladi junaškega poguma so bili skriti v njej.

Polagoma so tudi njene napake izgubile svojo ostrino ali pa popolnoma izginile, potrošile so se v ljubezni.

Čeprav še vedno polna duhá podjetnosti, je bila zdaj povsem poslušna in voljna in brez ugovora je bila pokorna naredbam, ki so ji bile kar se dá neprijetne.

Delala je bolj goreče kakor sploh kdaj v službi Gospodovi, docela nesebično, ne da bi se zanašala na uspeh. Razočaranja ji niso vzela poguma, temveč so jo napolnila s tihim veseljem in podvojeno vnemo, niti za trenutek ni omahovala. Preveč visoko se je že bila povzpela, da bi se še oklepala česa pozemeljskega. Nič drugega si ni več želela od stvari kakor bridkosti.

Mesece in mesece se je trudila z nekaterimi družinami — ni se ji posrečilo, da bi jih pripeljala na pot uvidevnosti. Včasih je menila, da je že blizu cilja, toda nato je nepredviden dogodek spet vse podrl.

Tako je obiskovala nekega čevljarja, ki ni izpolnjeval svojih verskih dolžnosti in čigar hčerka ni bila krščena. Trdovratno se je branil popeljati jo k župniku. »Ona ostane, kakor je in dobro je tako,« je odgovarjal na vsa Marjetkina prigovarjanja.

Čez nekaj časa je naposled postal že bolj popustljiv in Marjetica je šivala obleko za otroka ter vanjo vdela Marijino svetinjico. Potem je pa

Božji Zveličar se prikaže Marjeti Alakok

pričela opravljati devetdnevnicu ter ni nič več dvomila o uspehu. Toda kdo popiše njeno dušno bolečino, ko je z Ivano spet šla tjakaj ter izvedela, da se je družina preselila v Bruselj! Ali takoj je rekla Ivani: »Moliti hočeva, da se ondi znajde apostolska duša, ki bo požela uspeh najinega truda.«

Marjetica se je morala učiti, da je njena naloga sejati, da pa Gospod požanje, kadar in kjer Mu je všeč.

Poskušala je sprebrniti neko dvojico, ki je živela v divjem zakonu. Čeprav je vsakikrat morala iti dobro uro peš, je pogosto obiskala oba človeka, pa ni nič dosegla.

»Tu ste pa veliko časa izgubili brez koristi,« so ji rekli nekateri ljudje.

»O ne,« se je glasil odgovor, »jaz nisem prav nič izgubila, Zveličar ne terja uspeha, ampak delo.«

V njenih papirjih sem našel podčrtano tole mesto:

»Sprejmi nase, zemljo obdelati in nato odkorakati dalje, ko je grmovje odstranjeno: Sejavec bo prišel in veselega srcá vsejal seme v brazde, ki si jih ti razorala.

In ako ljudje pozabijo na prvega delavca, če te na dan žetve ne povabijo na slavnostni obed, tedaj se ne pritožuj!

Pojdi brez zavisti mimo polja, kjer klasje valovi, in mimo hiše, kjer ljudje pojó, pojdi venkaj na neobdelano puščavo in pripravi sejavcem in ženjcem prihodnosti novih tal.«

Ta popolna odtrganost ji je podelila nebeško potrpežljivost in vdanost.

Vse je sprejemala ravnodušno.

Če je prejela pohvalo, je dejala:

»Moj Jezus, tukaj Ti prinašam priznanje, ki sem ga deležna za uspehe svojega razreda; Ti edini si ga zaslužil, o Jezus.«

Ako je morala od kakšnega trdovratnega »grešnika« slišati netesane besede, je pokazala vedro obličje in bila je videti povsem zadovoljna.

»No, hvala lepa! Če se mora človek za kaj takega toliko truditi!« je Ivana ogorčeno potožila.

»Toda, Ivanka,« odvrne krotko Marjetica, »prav v tem je naše zasluženje.«

(Dalje prihodnjič.)

DR. P. HILARIN FELDER O. CAP. — ATOM:

Francišškanska dobrodelnost

Podobni prizori so se večkrat ponavljali. Če na uboštvu prebogati mož v hudem mrazu ni imel ničesar, s čimer bi mogel druge ubožce ogreti, ga je to v srce bolelo. Odločno se je tedaj lotil bogatih ljudi in jih prosil, naj mu posodijo površnik ali kak kozuh. Ko so se nagovorjeni veselo odzvali, da bi izpolnili željo svetega moža, se je zahvalil in pristavil: »Posojeno pa sprejemem le pod tem pogojem, da ga nikakor več ne pričakujete nazaj.« Kakor hitro je potem srečal kakega ubožca, ga je z veseljem in radostjo oblekel s tako pridobljenim plaščem.

Njegovi sobratje so se vznemirjali zaradi tega, da je njihov ustanovnik, ki je bil vendar tako slaboten in skoraj vedno bolehen, zimska oblačila, ki so mu jih dajali pobožni dobrotniki, vedno in vedno razdajal. Zato so mu sami preskrbeli plašč, v upanju, da ga brez njihovega dovoljenja ne bo daroval naprej. Toda Francišek si je pomagal z originalno zvijačo. Bilo je v Čeli pri Kortoni, tu je prišel neki ubožec k njemu, ki je pravkar pokopal svojo ženo in moral preskrbeti trumo nedoraslih otrok. Svetnik je imel na razpolago le svoj plašč in tega ni smel brez nadaljnjega oddati. Tu mu je padlo v glavo, kako bi ga mogel dati za tega ubožca kot nekako zastavo. Zato je temu takole dejal: »Zaradi ljubezni božje ti izročam ta plašč pod pogojem, da ga nikomur ne izročiš, razen če ti ga dobro plača.« Bratje so to opazili in prihiteli, da bi plašč odvzeli. Toda ubožec je bral v potezah svetnikovih, kako ga je ta osrčeval, zato je z vso močjo branil kos obleke kot bi bila njegova lastnina. Nazadnje so se morali bratje podati in plašč kupiti nazaj.

Kjer ta in podobna pota niso več vodila k cilju, se je svetnik skliceval na svoj najvišji vzor uboštva, ki ga je upravičeval, da je smel biti ubožnejši kot vsak ubožec. Tako je srečal nekega dne, ko se je vračal

iz Siene, nekega berača. Tedaj je dejal svojemu spremljevalcu: »Brat, ta plašč moramo dati nazaj temu malemu ubožcu, čigaver je. Mi smo ga dobili na posodo, dokler slučajno ne srečamo kakega še bolj revnega človeka.« Nagovorjeni je razmišljal, kako potreben je ta kos obleke svetniku, in se je silno branil, da bi ga dal drugemu, samega sebe pa slekel. Tedaj je dejal svetnik: »Nočem biti tat, šteli pa bi nam to v tatvino, če bi ga ne dali onemu, ki je še bolj reven kakor mi.« Tedaj je brat molčal in Frančišek je plašč podaril.

Včasih ni šlo tako lahko, ker so predstojniki, katere je poslušal kakor otrok, bili zanj bolj v skrbeh kakor za druge ubožce. Znal je potem tako ljubeznivo prositi, da je zopet prišel na svoj račun. V času, ko je zaradi svoje boleznin na očeh, bival v škofijski palači v Rietiju, je naletel pri zdravniku na zelo ubogo ženo, ki je trpela na isti boleznin. Takoj je dejal s prijaznim glasom svojemu predstojniku: »Brat gvardijan, zdaj moramo pa vrniti svoje tuje blago.« Ta je odgovoril: »Takoj naj se vrne, če se kaj najde, kar ni našega.« — »Ta plašč,« je dejal svetnik, »ki smo ga dobili na posodo od one uboge žene, ji hočemo zopet vrniti, kajti ona nima ničesar v žepu, da bi plačala stroške za zdravnika.« — »Brat,« mu je odgovoril gvardijan, »ta plašč je moj in nihče ga nam ni posodil, rabi ga, dokler se ti ljubi, če ga pa nočeš več imeti, mi ga daj nazaj.« Gvardijan je namreč plašč malo prej kupil, da bi sv. Frančišku v njegovi stiski pomagal. Vendar se ta ni dal pomiriti, marveč je zelo ljubeznivo odvrnil: »Brat gvardijan, vedno si mi bil tako uslužen, skaži mi, lepo prosim, tudi sedaj uslugo, ki jo želim.« Tedaj je rekel gvardijan: »No torej, oče, stori po svoji volji, karkoli ti duh narekuje.« Svetnik je nato poklical nekega pobožnega znanca k sebi in mu dejal: »Vzemi ta plašč, zaeno z dvanajstimi kruhi in pojdi ter reci ubogi ženi: Berač, kateremu si ta plašč posodila, se ti zahvaljuje za pomoč, toda sedaj vzemi zopet nazaj, kar je tvojega.« Oni je šel tja in izvršil naročilo. Žena pa je mislila, da se iz nje norčujejo in je zaklicala, z obrazom rdečim od jeze: »Pusti me v miru s tvojim plaščem, ne vem, kaj klepečeš.« Mož pa je pri tem vztrajal in ji vse izročil. Tedaj je spoznala, da je to resno, in v strahu, da bi ji mogel kdo lahko pridobljeno posest zopet iztrgati, se je odpravila sredi noči, brez ozira na zdravnika in zdravljenje, in se vrnila s svojim plaščem domov.

Če ni imel nobenega plašča na razpolago, je pogosto zamenjal svojo hrapavo in ubogo suknjo s še revnejšo kakršnegakoli berača, ki ga je slučajno srečal. Semtertja je tudi ločil spodnji rob svojega habita in ga dal kakemu ubožcu. Da, včasih je tudi svoje hlače slekel in jih podaril naprej. Če ubožcem ni mogel ničesar svojega več dati, tedaj jim je posodil svojo roko. Kolikorkrat je srečal priproste ljudi, ki so nosili butare drv ali kaka druga bremena, je prihitel, si naložil breme na svoja itak slabotna ramena in ga nesel na zaželeni kraj.

Tako je ljubil ubožce iz najglobljega notranjega nagiba svoje duše in prav s tem najzvesteje posnemal ubogega božjega Zveličarja.

Nič čudnega, da je ljubezen do ubožcev kot dragocena dediščina prešla tudi na njegove učence in na ves njegov red. Že na drugem mestu smo pokazali, kako strogo so se prvi bratje držali navodila Frančiškovega, po katerem je kandidat, ki je imel namen vstopiti v red, če le mogoče vse svoje premoženje imel izročiti ubogim. Nezadovoljni s tem, so potem prostovoljno in veselo z ubogimi delili miloščino, ki so jim jo radi Boga delili. Če kakemu ubožcu niso imeli kaj dati jesti, so mu darovali kos obleke, ki so jo nosili na telesu. Pogosto se je zgodilo da so ločili kapuco od habita ali odrezali rokav,

da bi beračev ne pustili prazne oditi brez vsega, in bi tako spolnili besede evangelija: »Vsakemu, kdor te prosi, daj« (Lk 6, 30). Bilo bi prav tako zanimivo kakor spodbudno, posamič pokazati, kako so Frančiškovi učenci bili skrbni za uboge. Imenujmo vsaj nekaj zgledov.

Blaženi brat Egidij, tretji tovariš redovnega ustanovnika, se je pravkar pridružil sv. Frančišku. Ko sta bila na potu v Asiz, da bi tam poiskala sukno za habit, ju je srečala beračica. Takoj je novinec slekel svojo zgornjo obleko in jo izročil ubožici. Kmalu nato je Egidij neki ubožec prosil miloščine; ker ni imel ničesar drugega, kakor od Frančiška prejeti habit, je ločil od njega kapuco, jo dal beraču in je dvajset dni popotoval naprej brez kapuce. Če je bilo kakorkoli možno, si ni s svojim ročnim delom zaslužil samo tega, kar je potreboval za življenje, ampak je delal tudi za druge ubožce. Da, označil je kot vzor pravega frančiškana, če bi mogel vse ubožce vsega sveta prehraniti, vse oblačiti, za vse bogato in obilno skrbeti.

Blaženi Lukezij, kakor znano, prvi tretjerednik, je prodal, spreobrnjen po pridigah sv. Frančiška, svoja velika posestva in razdelil izkupiček med uboge. Obdržal je zase in za svojo ženo le eno njivo, da bi z njo skrbel za svoje lastno življenje in za ono svojih varovancev. Redno je hodil po okoliških naseljih, vaseh in krajih, da bi poiskal tiste, ki so trpeli pomanjkanje, bolnike in starčke. Prenašal jih je potem po osličku ali peš v svoje stanovanje. Večkrat se je zgodilo, da je kakega reveža, jahajočega na ramenih, nosil, dva druga pa z levico in desnico vodil. Če njegova sredstva niso zadostovala, da bi jih prehranil, tedaj je vzel košaro, izprosil zanje od hiše do hiše miloščino in se težko obložen vrnil domov. Znal je s tako razvnetimi in ljubeznivimi besedami navduševati za ljubezen do uboštva, da tisti, ki niso ničesar imeli, niso bili zadovoljni samo s svojo usodo, ampak so se začeli z besedo in dejanjem svojega stanu veseliti.

Sveta Elizabeta turingijska je imela navado daleč na okoli obiskavati vse koče, da je ubogim osebno nosila meso, kruh, moko in druge potrebščine. Preiskovala je celo njihove obleke in postelje ter poizvedovala za vse njihove potrebe, da bi jim boljše mogla pomagati. Svoje lastne dragotine, svilene obleke in druge dragocenosti je dala prodati in izkupiček izročiti ubogim. Svojo knežjo doto je v enem dnevu razdelila med 12.000 ubožcev. Če je na svojih potih usmiljenja naletela na berače, ki so bili izredno ubogi in od vsakega zaničevani, tedaj jih je sprejela v svojo lastno hišo, jedla je z njimi in jim služila kakor dekla. Njen dušni vodnik, mojster Konrad, jo je hotel od teh najubožnejših ločiti. Ona pa ga je prisrčno prosila: »Oh ne, moj preljubi mojster, pusti mi jih, spominjaj se mojega prejšnjega posvetnega življenja z njegovim napuhom, od sedaj naprej moram živeti s ponižanimi. Po njihovi družbi dobim mnogo-tere milosti. Dovolj mi, da se veselim njihove prisotnosti.

Sveti Ludvik IX. je v svoji palači dajal dnevno hrano najmanj 120 ubožcem, v adventnem in postnem času jih je bilo najmanj dve sto. Često je šel sam okoli njih s ploščami in vinskimi vrči, lomil jim je kruh ter jim delil denar. Ob postnih dnevih in vigilijah ni šel nikdar k mizi, dokler ni osebno postregel vsem ubogim. Posebno ljubezen je imel do najubožnejših, katerim je temu primerno dajal tudi bogatejše darove. Trije od njih so smeli povrsti dnevno, opoldne in zvečer, sedeti pri njegovi mizi. Dal je potem vse jedi najprej prednje postaviti in pri odhodu je vsak dobil kraljevsko darilo. Vrhutega je vzdrževal neštete ubožce in podpiral dijake, ki so bili brez sredstev. Ko je zvedel, da njegovi dvorjani nad to nezaslišano radodarnostjo godrnjajo, je kratko pripomnil: »Tako ali

drugače mora kralj preko mere trošiti in tedaj rajši zaradi Boga dajem preveč miloščine, kakor da bi zapravljaj za svetne in zemeljske stvari. Na ta način je mogoče s prekoračenjem v duhovskih stvareh, pretirane izdatke, ki jih je večkrat treba napraviti za svetne namene, opravičiti in popraviti.«

Vrsto frančiškanskih ljubiteljev ubožcev ne smemo dalje naštevati. Neskončna je. Na milijone tretjerednikov je v teku stoletij svoje premoženje uporabilo za to, da so lajšali materijelno bedo v vseh njenih oblikah. Nešteti pa so tudi člani prvega frančiškanskega reda, ki so se odpovedali vsej zemeljski posesti, da bi obogatili uboge, ki so do smrti živeli od težkega dela in borne miloščine, da bi ubožstvo dvignili in posvetili, bi so vsa sredstva in ves vpliv uporabili, da bi lajšali bedo ubogih. Tako potrjuje zgodovina vedno zopet posmrtno slavo, ki so jo že sodobniki peli o Ubožcu: Pater pauperum, pauper Franciscus — Ubogi Frančišek, oče ubogih.

DR. FR. W. FOERSTER — F. T.:

Pod zemljo

Tule na mizo sem položil kepo premoga. Brez življenja je, črn in umazan. In vendar, kako živa in zanimiva je njegova zgodovina!

O tem se mislim danes pogovoriti z vami.

Gotovo vsi poznate staro pripovedko o potopljenem svetu Vineti, ki počiva na morskem dnu in poje o njem pesnik:

Prav iz dna globokega morja
doni zamolklo zvon večerni,
da naše uho zazna novico
o lepem, starem, čudnem mestu.

V vodah globokih potopljene
so ostale njega ruševine,
s streh usipljejo se iskre zlate
v odsevu površine.

In mornar, ki je videl na večer
nekoč čudežni, čarobni sij,
tja poslej se vozi venomer,
čeprav mu tam groze čeri.

No — potopljeno mesto je seveda le bajka, — ni pa bajka, da je prav na dnu morja potopljen svet — velikansko rastlinstvo z redkimi živalmi iz davnih časov, zasuto pred mnogimi tisočletji od povodnji in potresov in drugih sil. O tem potopljenem svetu smo zvedeli že marsikaj n. pr. po kosih jantarja, ki niso nič drugega nego okamenela smola mogočnih jelovih debel in je včasih še mrčes v njih. Največ so nam odkrile velike izkopine in rudniki; tu lahko beremo vso zgodovino stvarstva z odtisov rastlin in živali na kameninah — saj ste nedvomno o tem že marsikaj brali v svojih knjigah. Potopljeni svet tam doli pa za nas ni brez koristi, kakor mesto Vineta, ampak je postal človeku velika zakladnica luči in toplote: Neizmerni okameneli gozdovi davnine so, ki jih v premogu zopet spravljamo na površje zemlje in z njimi kurimo svoje peči in tovarne ter pridobivamo iz njih svetilni plin.

Premog ima tako rekoč dve preteklosti — prva je ona, ko se loči od življenja in pogrezne v noč ter okameni, druga pa, ko zopet ugleda beli dan in na novo oživi. Sončna toplota, ki je pred mnogimi tisočletji žarela vanj, se vžiga iznova! V mislih bomo zdajle imeli to poslednjo preteklost. Govorili bomo o rudarju, ki nam ga koplje iz osrčja zemlje.

Ali veste, kateri delavec ima od vseh najbednejše in najtežje življenje, da bi skoro ne verjeli, kako mu še more biti kaj do življenja? Premogar v rudniku. Če vas zanese kdaj na večer pozimi pot skozi veliko mesto in vidite neskončno poplavo žareče svetlobe in gledate, ko v morju luči sem in tja vozijo sopihajoče lokomotive in mislite na vse neštete tovarne in njih brneče kolesje in se zavedate, da daje hranivo velikanskemu obratu ravno premog, bi morali misliti: nobeno plačilo ne more biti dosti veliko zanje, ki nam dragoceno snov v neprestani nevarnosti za svoje življenje spravljajo iz temin zemlje. Kako je pa v resnici? Kaj ima premogovni delavec od svojega življenja? Premnogo takih delavcev po vseh deželah kajkrat nima niti dovolj plače, da bi si pozimi pošteno zakurili sobo in zvečer prižgali luč. In to so prav oni ljudje, ki nam vsem pri- našajo luč in toploto! Ali ste brali kdaj, kako prav za prav delajo ti rudarji? V najbolj tesnih in najbolj mračnih jaških leže na tleh na pol goli zaradi velike vročine dostikrat po cele ure dolgo z rovnico, da odkrušijo eno samo klado. Kako zrak tam doli izmzgava človeka, si lahko mislite. Nekoč sem bral popis nekega moža, ki se je na Angleškem peljal v tak premogovnik in se mudil v njem štiri ure. Poslušajte, kako opisuje nato svoje občutke ob povratku: »Po bliskovito sem se v masivni dvigalni košari zopet povzpел na zemljo. Kakšno je bilo moje veselje nad krasoto prirode, ko so se mi oči zopet privadile sončnih žarkov! Čisto sem pozabil, da sem črn in umazan kakor pravi pravcati rudar, in resnično zadovoljen sem šel čez polja in travnike. Kako čudno nežno je pihljala sapa, kako povzdigujoč je bil gostolevek škrjanca visoko v zraku, kako omamen vonj, ki se je širil s senenih kopic. Kako nepozabno slikovit je bil pogled na skupino žanjcev tam v sončni pripeki na sveže pokošenem travniku.«

Tako torej piše ta obiskovalec že po štirih urah. Zdi se mu, kakor da se je rešil pekla. Rudarji pa morajo strpeti notri ves dan — in vse življenje.

Če gledate premog, si vselej mislite, da še dolgo ni človekova največja pridobitev, če iz temnih podzemeljskih rogov spravlja na površje gozdove pravadnine ter iz njih proizvaja luč in toploto. Dokler je treba v zameno pošiljati v temino zemlje žive ljudi, da postanejo trdi in sajasti na duši in na telesu kakor sam premog — dotlej človeški duh še ni praznoval svojega največjega zmagoslavja. Šele kadar bodo oni, ki morajo delati v nesnagi in temi, za to dvakrat nagrajeni s prostim časom za bivanje na soncu in svetlobi, ko bodo v priznanje dobili udobna stanovanja in bo tudi njim dostopno kraljestvo lepote in omike — takrat šele bo človek zares kralj zemlje!

V stari narodni pesmi pojo:

Kje, nevesta, bi tvoj prstan bil in krona,
če ne trdil bi rudar se pod zemljo!

Ne pozabite nikoli, da za vsem veličastvom in sijajem sveta ni samo misel umetnika in duh iznajditelja, temveč tudi grenko pomanjkanje preprostega delavca — in da vsa prelest in ves sijaj nam ne bosta v blagoslov, če to prezremo in pozabimo.

»Delavec je vreden svojega plačila« (Lk 10, 7) tako berem pri evangelistu Luki. Te besede pomenijo, da mora delavec prejemati plačo, ki je pravična, to se pravi primerna trudu, ki ga ima, če le svoje delo pošteno in vestno vrši. Treba je upoštevati predidajoče izdatke in trud, ki so bili potrebni za poklicno izobrazbo in izvežbanost. Ozirati se je treba na količino in kakovost dela, na pomen in važnost dela, potrebo in korist dela in še na eno stvar se je treba ozirati, in sicer na zopernost dela. Ni vse eno, če dela kdo v lepi sončni sobi, ali pa ves umazan v blatu in temi. Dokler se človeška družba ne bo ozirala tudi na take stvari, tako dolgo ne moremo reči, da je plača delavca pravična.

P. JUSTINIJAN WIDLÖCHER O. CAP. — B. P.:

Klic molčečih ust

Vse so mu nudili. Vsa sreča sončnih dni naj bi ga objela, ko bi zapustil jetnišnico, v kateri je prebil temne in strašne ure. Zlato prostost bi užival, dasiravno je okusil tezalnico na svoji mučeniški poti. Rešen bi bil vislic, ki so se strahotno dvigale pred sodnijo. Tako so slepili ubogega moža, ki je živel od dela svojih rok in si komaj zaslužil vsakdanji kruh. Obljubili so mu osemdeset funtov ogromnega premoženja, njemu, ki je bil truden trpljenja, sestradan in zmučen od dolgega zapora. Samo eno protiuslugo so angleški sodniki zahtevali od njega. Janez Hodge bi izpregovoril eno samo besedo in breznačajni varuhi pravice bi bili zadovoljni.

Pred njim je stal mož. Pripeljali so ga iz najbolj umazane jetniške celice in zoper tega naj bi Hodge krivo pričal. Mladega moža Euthberta Maine, v katerem niso mogli zatreti duhovniške gorečnosti, trdne volje in neomajne zvestobe do svete katoliške Cerkve, so hoteli najprej oslabiti in mučiti z raznimi mukami, z umazanijo in golaznijo. Ker jim pa to ni uspelo, so bili pripravljani, ga žrtvovati kraljičinim kapricam. Tega moža naj bi Janez Hodge sramotno obdolžil veleizdaje.

Ubogi delavec pa je videl duhovnikov obraz ožarjen z večnim sijem, dasiravno je bilo njegovo telo izmučeno, oslabeledo, zavito v raztrgane in umazane cunje. Duhovnikove roke so bile vklenjene v težke verige.

Janez Hodge je videl s telesnimi očmi samo kraljeve podpihovalce, ki so si z njegovim pričevanjem hoteli pomiriti svojo lastno vest. Videl je porotnike, ki so duhovnika izvabili iz skrivališča in ga sramotno privlekli na zatožno klop. Vnanji videz bi ga bil lahko pričal o resničnosti predsednikove trditve. Robert Manwood, ki je na vsak način hotel uničiti katoliškega duhovnika, je govoril s slovesnim glasom: »Porotniki! Pred vami stoji mladenič Euthbert Maine, ki je rimsko-katoliški duhovnik in zato skriven izdajavec kraljice in kraljestva. Ljudstvo hujska k nepokorščini, katero je dolžno Bogu in vladarici. Zato ne zasluži nobene milosti.«

Janez Hodge pa je s svojim katoliškim pogledom videl v tem izobčencu Jezusa, ki je, kakor nekoč pri Kajfu, vstopil v sodno dvorano. Na duhovnikovem čelu je zaznal posvečenje in moč, ki mu je bila podeljena od škofa po naročilu apostolov. Brezbarvne ustnice so bile tolikokrat omočene in očiščene v Jagnjetovi Krvi, ki jo je tolikokrat okušal pri daritvi sv. maše. Vsak dan so priklicale iz nebes Njega, ki je pot, resnica in življenje. V vklenjenih rokah je videl moč, ki so s svojim blagoslovom in znamenjem svetega Križa v dušah grešnikov snele Kristusa s križa in dale

dušam mir in milost odpuščenja v zakramentu sv. pokore. Tolikokrat je držal v svojih rokah evharističnega Boga in z njim krepčal duše za trdo življenjsko pot, za zadnjo tolažbo ob smrtni uri in za polet v večno nebeško domovino.

Janez Hodge, dotlej slabič v vsakem pogledu, ki se je iz strahu skoraj nezavesten zgrudil pred sodniki, je odločno nastopil proti izdajstvu, proti lastnemu domotožju. Premagal je vse sile, ki so ga vabile k odpadu, v prostost in v sončno življenje izven sodne dvorane. Odločno je zanikal vsako izjavo in tudi najmanjšo sumnjo o možu, o katerem je vedel, da nosi Jezusovo besedo in njegove obljube. Velik je bil ubogi delavec v sodni dvorani v Launceston Castle, ki se je boril 17. septembra 1577 proti najbolj divji vabi svojih čutil in se odločil za skrivnostno milost katoliškega duhovništva.

Nastop tega delavca obsoja čestokrat naša dejanja. Kolikokrat udarjamo po duhovniku, ga zasmehujemo, zaničujemo, podcenjujemo. In to ne v kaki grozotni uri, ko nam gre za kri in življenje, za izgubo službe ali za pridobitev velikanskega premoženja. Največkrat zadostuje porogljiv posmeh, zbadljiva beseda, zaničevalna kretnja sodelavca, sodelavke, da brezbrizno smešimo duhovnika in s takim zaničevanjem zatajimo moč, blagoslov in apostolat vsakega božjega poslanca. Pozabljamo, da je duhovnik tisti Kristusov namestnik na zemlji, ki nam edini more dati mir, zadovoljstvo in srečo in v naši smrtni uri odpreti vrata v neskončno veselje nebeške domovine.

Janez Hodge stoji ubog, sojen in smrti posvečen pred angleškimi rablji. Samo priznati bi mu bilo treba: »Ta raztrgani, brezčastni, od mrčesa razjedeni mož je katoliški duhovnik. Našel sem ga v skrivališču in slišal, kako je govoril o rimsko-katoliški Cerkvi. Samo roko bi dvignil zoper njega, samo za hip bi zatajil svojo vero v katoliško duhovništvo in vse bi bilo rešeno. On pa molči. Molk ubogega delavca je glasno pričevanje o jetnikovi nevidni Kristusovi veličini. Ta molčeča usta kličejo po Kristusovem blagoslovu, ki naj bi ga izgovorila trudna duhovnikova usta. Stisnjeni roki ubogega delavca se dvigata po veličastvu večnega plačila, ki je obljubljeno tistim, ki nudijo kozarec vode božjemu poslancu. Še mnogo več pa bodo prejeli tisti, ki za duhovnika žrtvujejo obetajočo se jim sijajno bodočnost, prostost jetniških vezi in si raje izvolijo žalostno smrt na vislicah, kakor da bi izdali Gospodovega maziljenca.

P. ODILO:

Kako se gibljejo tretjeredne skupščine

Ljubljana — Evharistični odsek

Pri nas smo ustanovili evharistični odsek III. reda že v začetku leta. Ljubljanski tretjeredniki prejemamo vsak dan skozi celo leto zadostilno sv. obhajilo v spravo za vse žalitve Zveličarju v presv. Zakramentu. Postavili bi radi nekak protitež Mehiki, Španiji in Rusiji. Zadostili bi radi tudi vsaj malo za vse grehe našega naroda. Zadostilna sv. obhajila smo razdelili po vseh ljubljanskih farah. Vsaka fara ima zadostilno sv. obhajilo en mesec. Posebni zaupniki in zaupnice skrbijo za načrt. Na koncu meseca je v dotični cerkvi sv. maša po istem namenu, nato je pobožnost prenesena v drugo faro. Tretjeredniki smo za idejo zelo vneti. Ali bomo našli kaj posnemavcev?

Na zadnjem mesečnem shodu je padla beseda, kako malo in premalo ljudstvo moli za duhovnike. Naš odbor je sklenil pri seji, da bodo od zdaj naprej vsak mesec dve sv. maši za duhovnike ljubljanske škofije, in sicer ena sv. maša za žive, druga pa za mrtve duhovnike. Meseca junija bo ena sv. maša opravljena za letošnje novomašnike. Sploh naj bi naše molitve ta mesec merile na novomašnike, ki se bodo v teh dneh prijavljali za zakrament sv. mašniškega posvečenja. Duhovnike bomo imeli take, kolikor bomo molili zanje.

Tretjeredni tabori

Misel je našla mnogo odmeva. Med drugimi nam piše mož-tretjerednik:

»V zadnji številki Cvetja sem bral, da so za tekoče leto določeni trije tretjeredni tabori. To je prav in res neobhodno potrebno. Ne smemo se tretjeredniki tako skrivati, ne več boječe v kotu stati! Stopimo na plan in pokažimo svetu, kaj smo in česa hočemo. Časi so resni in nevarni bolj kot kdaj prej. Ravno III. red je postavljen in poklican, da kot mogočna trdnjava zaustavi prodirajoči val sodobnega materializma in brezboštva. Saj vendar jasno vidimo, da so se armade sovražnikov sv. Cerkve strnile in da vodijo boj s skupno taktiko. Povodenj brezverstva in modernega poganstva se razliva tudi po naši domovini. Zajeti moramo to povodenj. Sveta dolžnost tretjerednikov je, da branimo kraljestvo Kristusovo in da se z združenimi močmi in z vsemi sredstvi upremo modernemu, poganškemu toku časa. Kakor vihar mora naš odpor hrumeti čez deželo. V minulih zadnjih letih smo mi tretjeredniki mnogo zamudili. Podobni smo španskim sobratem, ki so preveč zaupali. Tudi pri nas je, žal, tako. Vidimo, da sovražniki Gospodovi delajo na vse kriplje, se gibljejo na vseh straneh, zborujejo in načrte delajo, mi pa lepo tiho in mirno vse to gledamo in puščamo v nemar. Mi moramo na plan! Naši tabori se morajo vršiti leto za letom in na mnogih krajih. Veseli me, da so naši zastavonoše, voditelji III. reda, to uvideli in spoznali za neobhodno potrebno. Naš katoliški verski radikalizem, odločnost, temeljitost, gorečnost, nevstrašenost, vse te katoliške lastnosti moramo zopet uveljaviti. Bolj zavestni moramo biti in se sovražniku že pri prvem in rahlem napadu postaviti v bran.

Tisti tretjerednik, ki živi popolnoma sam sebi, ni sin našega velikega apostolskega sv. očeta Frančiška. Vsak tretjerednik mora biti apostol. Ponavljam besede iz vabila na tretjeredni tabor v Črensovcih: Prepojimo domovino s Frančiškovim duhom. Frančiškov duh je duh Kristusov, duh evangelija. Edino more rešiti svet.« Lovro Hafner, trgovec iz Preske.

Da, to je fotografija pravega tretjerednika: odločnost, neustrašenost. Papež Leon XIII. je postavil tretjerednike na vago, da bi bili težak protiutež framonstvu in vsem silam pekla. To moramo glasno povedati vsej domovini. Prilike, glasno govoriti, bomo imeli dosti na letošnjih tretjerednih taborih: 6. junija v Črensovcih v Slovenski Krajini, 11. julija pri Sv. Roku nad Šmarjem in 12. septembra v Ljubljani pri Sv. Frančišku.

Večna luč v kolegiju

Tretjeredniki jo pridno naročajo: »Jaz moram iti, toda tebe pustim pred Jezusom, da v toplem, živem in ljubečem plamenu kažeš mojo ljubezen in jo hraniš, dokler ne pridem nazaj.« Luč stane za ves teden 10 Din. Z darovi so poslali sledeči tretjeredniki naslednje prošnje in namene:

V dober namen za en teden: Terezija Škoda, Blaževič Terezija, Hren Karolina, Pirc Serafika, Plestenjak Ivana, Šeme Terezija, Dobrotinšek Elizabeta, Costantini Marija, Hleb Ana, Zajc Marija, Zirovnik Rezi iz Vrhnike, in trije neimenovani.

Za dva tedna v dober namen: Razboršek Marija, Špenk Ana, Sagadin Minka iz Varaždna in ena neimenovana.

Za en teden: M. P. za spreobrnjenje bratov, gospa Jelko v poseben namen, neimenovana za zdravje, Oblak Viktor v čast božji Previdnosti, dve neimenovani za zdravje.

Za štiri tedne: Neimenovana v posebni namen.

ZADNJA BESEDA PRED TABOROM V ČRENSOVCIH

Bratje, sestre iz Slovenske Krajine in iz Slovenskih gorie!

V nedeljo 6. junija boste pokazali in dokazali, kaj vam je Tretji red, kako ga ljubite, koliko zanj žrtvujete.

V nedeljo 6. junija boste imeli priliko pokazati, kako hodite za svojim zastavonošo sv. Frančiškom.

V nedeljo 6. junija boste pokazali, kako upoštevate ukrepe svojih redovnih predstojnikov.

Vsi tretjeredniki na noge! Cilj vaše poti v nedeljo 6. junija so Črensovci, kjer se bo vršil veliki tretjeredni tabor.

Dva dni pred taborom bodo duhovne vaje. Začetek službe božje na dan tabora je ob pol 10. uri ne ob 10.

Listke za ljudsko petje boste dobili pred taborom.

V ponedeljek po taboru bo zjutraj ob 6. uri sv. maša za pokojne tretjerednike.

Baragovo semenišče

Zbirka še ni zaključena, ker so se nekateri pozno zdramili. Prva za Ljubljano je do zdaj škofjeloška skupščina. Tam so zbirko tudi po farah med tretjeredniki izpeljali. Škofjeloško okrožje ni posebno veliko, pa so poslali že 3530 Din za Baragovo semenišče. Zakaj so dosegli tako lep uspeh? Prijeli so takoj od začetka. Pa od prave strani so prijeli. Čast škofjeloškemu tretjeredniku za plemeniti zgled. — Toda počasi! S tem ni rečeno, da boste ostali prvi za Ljubljano. Sliši se, da v Novem mestu nekaj šumi med tretjeredniki. Pravijo, da hočejo oni vse prekositi. Bog ve, kako presenečenje bomo brali drugi mesec v »Cvetju«. Pa Krško, mislite, da bo zadnje?! Ej, ti ljudje delajo na tihem in ko se bodo oglasili, bo kar završalo. In ponosno Brezje, kdo naj verjame, jaz že ne, da bi njihovega imena ne bilo v zapisniku zbirke za Baragovo semenišče? In skupščine po deželskih farah ne bodo mogle prenesti očitka, da so zaspanke in dremalke. Tudi te se morajo zbuditi. Ne verjamem, da bi se ne mogla najti v vsaki fari, oziroma v vsaki skupščini oseba, ki bi imela toliko poguma in požrtvovalnosti, da bi stopila do tretjerednikov in pobrala one skromne prispevke. Saj naši tretjeredniki so tako dobri, samo povedati jim je treba. Pomagajo, kjer morejo in kolikor zmorejo in še več pomagajo kot zmorejo. Na delo torej! Vsak naj prispeva po svoji moči!

Prihodnji tabor za tretjerednike priredi celjsko okrožje, in sicer pri Sv. Roku nad Šmarjem pri Jelšah. Tabor se bo vršil v nedeljo, dne 11. julija. Spored bo približno isti kot v Črensovcih. Bolj natančno o taboru pri Sv. Roku prihodnji mesec.

V nedeljo 13. junija je praznik sv. Antona Padovanskega. Pokojni voditelj p. Salvator je začel na ta dan romanje k Sv. Antonu na Rocno pod Šmarno goro. Letos se bo tretjeredniško romanje zopet vršilo. Odhod z vlakom ob 7.15 zjutraj do postaje Medno. Vzemite nedeljske povratne karte. Ob 10 bo sv. maša v novi prostorni kapeli. Sv. mašo in pridigo ima preč. p. provincijal dr. Gvido Rant. Pred sv. mašo in po sveti maši imate krasno priliko, da se nasrkate svežega zraka v samostanskem parku. Popoldne ob 2 bodo slovesne pete litanije. Ob pol 4 boste že nekateri lahko šli nazaj v Ljubljano. Kateri imate več časa, lahko odidete ob 7 zvečer. — Ako hoče kdo priti samo na popoldansko pobožnost, lahko odidete iz Ljubljane ob 11.48. Pridite v obilnem številu!

P. ROMAN:

Sv. Anton Padovanski

Nekaj misli k osebnosti sv. Antona kot pridigarja in učenjaka.

Izredni in učeni možje, velikani frančiškanskega reda, so bili v pojmovanju ljubezni, večnosti in vsakdanjega življenja v resnici pravi bratje.

Sv. Frančišek je bil po svoji neposredni in izredni tenkočutnosti v resnici voditelj čisto nove struje cerkvenega govorništva. Res je ta način pridiganja neizmerno prevzel učene in neuke, viteštvo in uboge delavce, kardinale in cestne roparje, dá, celo ptičke in volkove. Toda ni bilo vsem dano, da bi bili taki kakor sv. Frančišek, da niti možem kot so bili preprosti Juniper ali dobri Egidij, nežni Leo, ovčica božja, ni bilo dano, da bi bili za vse kraje in za nove čase. Tudi ni bil ves svet v takih prilikah kot mesto Asizij, kjer je ostre in težke spore med svetno in cerkveno oblastjo prav sv. Frančišek s svojo blagohotno modrostjo rešil in pomiril.

Prvi, ki je globoko učenost in ljudsko preprostost umel združiti v očarljivo govorniško umetnost, je bil sv. Anton Padovanski.

Več kot desetletna vzgoja pri avguštincih je dala sv. Antonu temeljito znanstveno podlago in bogoslovno razjasnjenje frančiškanskega življenja, ki je kasneje našlo kot popolno uresničenje evangelija pri njem toliko dopadanje. Kot petindvajsetleten preide sv. Anton, odločen iz samote molitve in znanosti, v borbeni apostolat. Nič manj pa ni poznal starih poganskih pisateljev in je bil tako v resnici izredno pripravljen za to veliko nalogo. Poleg tega je bila njegova ožja domovina Lizbona in kasneje Koimbra nekako križišče stare arabske kulture, kakor je bila Italija središče učenega sveta za pravo in zakonodajo. Česar ga mnogotere knjige niso mogle naučiti, ga je izučilo življenje in mnogotere izkušnje. Polagoma je razumel čas, ki je v njem živel in ljudi tega časa, obenem pa umetnost, kako priti do človeških src. Tisti čas, ko nastopa prvič v javnosti, ga že odlikujejo stvarno in jasno bogoslovno mišljenje, ki je združeno skoraj z neko jasnovidnostjo in ni le sočasen, temveč celo gleda v bodočnost. Odlikuje ga prav tako ognjevita kakor izbrana govornica, duhoviti domisleki in živahno razumevanje za vrednote izobrazbe.

Prvi je, ki vzame iz sv. evangelija in iz spisov sv. očeta: ČEŠČENJE SRCA JEZUSOVEGA, ki ga od njega prevzame sv. Bonaventura. Prvi je, ki odkrije blesteče sonce: ČEŠČENJE IMENA JEZUSOVEGA in ga zapusti velikemu Siencu sv. Bernardinu. ČEŠČENJE KRVI KRISTUSOVE, ki jo pozneje razširja sv. Jakob iz Marke. Prvi je, ki opozarja katoliški svet na KRISTUSA KRALJA, ki pozneje preide v dediščino čistiljivega

služabnika božjega, velikega Duns Skóta, ki mu je dala Cerkev častni naslov Učenik globokoumni. V naši dobi pa Pij XI. slovesno proslavi to idejo s posebnim praznikom Kristusa Kralja.

Vendar sv. Anton nikakor noče, da bi njegova govornica bila nekje v nedostopnih višavah, temveč njegova frančiškanska miselnost mu odpre oči za napake svojega časa, za zlo oderuštva, najbolj umazanega hinavstva, za zlo nasilstva in nečistosti. Neumoren je tudi v boju za strogo in zgledno življenje redovnih in svetnih duhovnikov, in večkrat si upa stopiti pred mogočne in najvišje stoječe svetne in cerkvene kneze ter jim v obraz povedati, česar nihče ne upa.

Sv. Anton je bil ves možat in v gotovih rečeh naravnost neizprosen. Dozdeva se, vsaj tako se lahko sklepa iz njegovih posameznih spisov, da je marsikaj bilo namenjenega le ožjemu krogu poslušalcev, ker bi sicer ne mogli razumeti nenavadne ostrine.

Duhovnikom je vedno priporočal, naj skrbe za to in hrepene za tem, da jih bodo ljudje ljubili, ne pa se jih bali. Ljubezen namreč napravi trpko sladko, neznosno strpno. Da bi napravil svoje govore kar moč privlačne in živahne, ne jemlje zgledov iz svetovne zgodovine, ter se ne poslužuje anekdot ali slučajnih prigod, temveč sega neprestano v stvarstvo samo, v življenje cvetic in živali, v poznanje dežela in posameznih izrednosti sveta. Kljub temu so pa njegovi govori docela enotni, dovršeni v svoji zgradbi, polni življenja in v neprestanem stiku s sv. pismom. Njegova svetska izkušnost in učenost mu dasta dobro vedeti, kako težko je zadovoljiti različen okus zelo različnih ljudi tistega časa, ki ima vendar skupno eno: modrost brez prijetnega okusa in prijetne zunanosti ne ugaja. Če niso besede dobro izbrušene, če ni govornica izbrana in odeta v prijetno tekoče besede, ne mara brati in ne mara poslušati.¹

Sv. Anton pravilno razume in dodobra dojame nalogo kulture in izobrazbe. Ve, da nastopa ne med preprostim ljudstvom iz podeželja in goratih krajev, kamor le počasi prihaja duh časa, temveč da so tukaj meščani in prav tako lokava in prebrisana kakor površna in plitna meščanska miselnost, ki utegne besedo božjo osmešiti, če ni podana v obliki, ki odgovarja njih okusu. Kakor je pokorščina užgala plamen njegovega duha, ki ga je zadržano skrival pod plaščem ponižnosti, prav tako ga je ljubezen nagnila, da je preprosto govornico naukov nadomestil z bogato učenostjo in izbranim govorom.

Prav zavoljo tega pišejo nekateri pisatelji, ki frančiškanske miselnosti ne poznajo dodobra, da obstaja med Frančiškom in sv. Antonom velika razlika in skoraj vrzel. To je le navidezno, zakaj ravnanje svetega Antona in njegov način govornice, ki zapušča preproste steze, je v duhu časa globoko upravičen. Zakaj ljudstvo tiste dobe po eni strani razvajeno, hitro naveličano, po drugi strani bedno in obubožano in prav zato nagnjeno k ostri in pikri sodbi, je močno podobno ljudstvu naše dobe. In prav zato hoče sv. Anton te težave premostiti in se trudi, da najde zvezo med učenostjo in preprostostjo in da dá najglobljim resnicam prijetno in dostopno zunanjo obliko. Še preden je nastopila velika doba renesanse ali prerorenja sv. Antona v svoji čisti ljubezni do lepote, do umetnosti, pripravljala pot k novi dobi.

Med razdobjem Abelarda in sv. Tomaža akvinskega, med razdobjem sv. Frančiška in sv. Bonaventure stoji sv. Anton kot blesteča zvezda.

¹ »Nisi verba polita, exquisita et novum quid resonantia invenit, vel auderit, legere fastidit, audire contemnit.« Op. Sti Ant.

V svoji izbrani govorici združuje kulturo preteklosti in globoko pobožnost s prvimi početki nove bodočnosti. Pri vsem tem pa ostane ves Frančiškov učenec, ponižen je in naravnost strastno ljubi apostolsko delo.

(Primerjaj: Agostino Gemelli, O. F. M., Il Francescanesimo.)

Pax
et bonum!

Mir in
vse dobro!

P. ANGELIK:

Prihaja čas, ko bo marsikateri, ki se še ni vpisal v Podporni odsek III. reda, prišel v leta starosti in onemoglosti. Ako ne bo imel tedaj dovolj prihrankov, da bi lahko od njih živel brez skrbi do smrti, ali ne bo imel dovolj velike pokojnine in ne bo našel sorodnikov, ki bi ga ljubeznivo sprejeli na stara leta, tedaj bo nastopila zanj beda in prosjačenje. Zelo nerodno mu bo tedaj odgovarjati na vprašanje: »Zakaj se pa nisi vpisal pravočasno v Podporni odsek III. reda? Sedaj bi bil lahko preskrbljen!«

Glavni pogoji za vpis v ta odsek so sledeči:

Kdor se hoče vpisati:

1. Mora biti ud III. reda ali se zavezati, da vanj stopi tekom petih let;
2. se mora preživljati z lastnim delom in ne sme biti odvisen od dobrote bližnjega;
3. ne sme biti star nad 45 let;
4. mora biti naročen na »Cvetje« ali se nanj naročiti.

Kdor potrebuje tiskovine za vpis ali želi kakega nadaljnjega pojasnila, se lahko pismeno obrne na »Pax et bonum«, »Podporni odsek III. reda v Ljubljani, Frančiškanska pasaža. Osebnost pa lahko tudi na »Župni urad Marijinega Oznanjenja v Ljubljani«.

1. Vpisan sem v Podporni odsek III. reda, pa slučajno imam tako službo in druge zaenkrat dobiti ne morem, da ne morem niti v nedeljo k maši, še manj pa seveda k tretjeredniškim shodom. Kaj naj storim, ali naj stopim iz III. reda in Podpornega odseka, ali naj še ostanem?

Vsi vemo, da je dandanes težko za službo, zato vam nikakor ne moremo svetovati ali še manj zahtevati, da bi službo pustili, dokler nimate na razpolago take službe, ki bi vam odgovarjala.

Obžalovanja vredno je sicer, če komu služba ali oddaljenost od cerkve onemogoča, da bi šel k maši ali k tretjeredniškim shodom. Toda s tem še ni rečeno, da bi tak človek moral prenehati biti dober katoličan in dober tretjerednik. Kakor vam je gotovo znano, tisti, ki zaradi svoje službe ali oddaljenosti od cerkve ne morejo k maši, nimajo za to nobenega greha, ker kaj nemogočega cerkev od nikogar ne zahteva. Svetovali bi vam pa, da si kupite kako lepo pobožno knjigo: Sv. pismo ali Tomaža Kempčana ali kaj podobnega, in iz takih knjig berite ob nedeljah in praznikih kak odstavke, da se ne boste odtujili cerkvi in veri. Poleg tega

ob nedeljah in praznikih lahko v svoji sobi več molite, recimo kak rožni venec. Če utegnete, najboljše to storite v tistem času, ko veste, da se v kaki bližnji, čeprav za vas oddaljeni cerkvi, vrši služba božja. Tako ste lahko duhovno prisoten pri sv. maši. Prepričani smo, da tudi vaš gospodar ni tako neodjenljiv, da vam ne bi vsako leto katerikrat dovolil kak dan odmora ali pa imate kake druge opravke v bližnjem večjem kraju in ob tisti priložnosti prejmete lahko sv. zakramente.

Posebej, kar se tiče tretjeredniških dolžnosti, ker ste bili že sprejeti in ste napravili redovne obljube, veste sami, da vas te dolžnosti ne vežejo pod nobenim grehom. Lepo pa je seveda, ako skušate te dolžnosti po svojih močeh izpolnjevati. Pri svojem delu, zlasti kadar ste sami in je delo lažje, lahko opravljate svoje redovne molitve. Če si to pametno razdelite za cel dan, boste videli, da vam to ne bo delalo nobenih posebnih preglavic.

Res je sicer, da ne morete obiskovati tretjeredniških shodov, pa tudi to naj vas ne moti, prepričani smo, da ste naročeni na »Cvetje z vrtov sv. Frančiška«, ob svojih prostih urah prebirajte ta list, ki je posebej namenjen tretjerednikom, in na ta način boste ohranili duhovno vez z vsemi drugimi Frančiškoviimi otroci. Če boste to storili, in če ima kdo le malo dobre volje, to more storiti, ste lahko uverjeni, da boste ostali dober katoličan in dober tretjerednik, čeprav nimate ne nedeljske svete maše, ne tretjerednih shodov in čeprav ne morete redno, kakor bi radi, prejemati svetih zakramentov. Zato ni prav nobene ovire, da ne bi ostali tudi nadalje vpisan v III. red in tudi v Podporni odsek III. reda. Ako pa želite še kakega pojasnila, se lahko vedno obrnete na nas.

2. Vpisana sem v Podporni odsek III. reda, pa radi oddaljenosti od cerkve in radi službe ne morem priti, da bi me sprejeli v III. red, čeprav sem se k temu zavezala.

Prepričani smo, da čeprav ste oddaljeni od cerkve, gotovo sem ter tja med letom dobite kak prost dan od svojega gospodarja ali gospodinje, da boste lahko vstopili v III. red, dobili boste potem potrebne knjige, da se boste lahko poučili podrobno o vseh dolžnostih dobrega uda III. reda. Če vam kaka stvar ne bo povsem jasna, vam jo bo gotovo vaš dušni vodnik rad razložil, da boste res mogla verno izpolnjevati vse dolžnosti dobre tretjerednice, v kolikor vam bo pač to služba dopuščala. Zmenite se s svojim gospodarjem ali gospodinjo, kdaj boste lahko prišli v Ljubljano ter nam potem to sporočite.

Zvedeli boste potem vse potrebno glede vašega vstopa v III. red. Nobenega pomena nima, da bi odlagali svoj vstop v III. red v nedogleden čas, čimprej to storite, tem boljše za vas, in pri Podpornem odseku mora biti tudi red.

Apostolstvo bolnikov (AB)

Apostolstvo bolnikov je uradno ustanovljeno od škofijstva. Svoj sedež ima v kapeli Zavoda sv. Terezike v Ponikvah, p. Videm-Dobrépolje. To Apostolstvo je pobožna zveza, ki zbira bolne in bolehné katoličane z namenom, da hočejo s Kristusom vdano trpeti za razširjenje božjega kraljestva po vsej zemlji in za zveličanje duš. Izročeno je varstvu Marije, Zdravja bolnikov.

Vabimo prav lepo, da vsi bolniki in tudi taki, ki ne leže, ampak imajo kako lajšo bolezen ali tudi kako napako, pristopijo k Apostolstvu

bolnikov. Še bolje je, da kdo kar pobere pri bolnikih naslove in jih skupno pošlje Apostolstvu bolnikov v Ponikve. Je pa še veliko bolnikov, ki se doslej Apostolstvu še niso priglasili. In gotovo tudi še dosti takih, ki o tej stvari še nič ne vedo. Prosimo vse: Skrbite, da se vsi bolniki — vsaj taki, ki leži dalj časa, ali četudi hodijo, pa imajo kako trajno bolezen ali telesno napako, z Apostolstvom seznanijo in, če jih je volja, Apostolstvu tudi pridružijo. Prejeli bodo takoj sprejemnico in pa blagoslovljen križec.

Na sprejemnici je apostolska molitev bolnikova, ki jo naj bolnik vsak dan opravi. Vendar bolnik nima greha, če molitev opusti. Želeti pa je, da jo vsak dan moli zjutraj ali zvečer. Kujte iz svoje boleznin duhovni kapital v svojo dušno korist in v korist vsega človeštva. Tudi duševno trpljenje naj se obrača v iste namene. Vsi telesno, kakor tudi duševno trpeči naj se združijo v svetem Apostolstvu.

Apostolstvu bolnikov so podeljeni sledeči odpustki:

I. Popolni odpustek lahko dobe udje Apostolstva, če prejmejo svete zakramente: 1. Na dan sprejema v Apostolstvo. 2. Ob smrtni uri. Če zakramentov ne morejo prejeti, zadostuje, če le sv. ime Jezus z ustmi, in če tudi to ni mogoče, vsaj v srcu izgovore. Treba je tudi, da smrt vdano iz božje roke sprejmejo. 3. Naslednje dneve: na god sv. Bernardke, 18. februarja; sv. Gabrijela od Žalostne Matere božje, 28. februarja; sv. Lidvine, 14. aprila; sv. Kamila, 18. julija; povišanja sv. Križa, 14. septembra; Vseh svetnikov, 1. novembra; sv. Janeza od Križa, 24. novembra; sv. Andreja, 30. novembra. (To so svetniki, o katerih je znano, da so prav posebno ljubili križ ali veliko trpeli.) Dalje: (katerikoli) dan cvetnega in en dan velikega tedna. Pogoj: prejem sv. zakramentov in obisk cerkve ter molitev na papežev namen (vsaj en očenaš, zdravamarija in častbodi. 4. Enkrat na mesec, če vsak dan meseca molijo eno izmed teh-le dveh molitvic: »O dobri Jezus, stori z menoj, kar hočeš, in daj mi moč, da vse pretrpim iz ljubezni do tebe!« ali pa: »O ljubi Jezus, darujem Ti svoje trpljenje za posvečenje duhovnikov.« 5. Če se udje udeležijo bolniške tridnevnic, prejmejo sv. zakramente in vsak dan tridnevnic molijo apostolsko molitev bolnika.

II. Nepopolni odpustki: 1. 7 dni onim udom, ki prejmejo sv. obhajilo na namen bolnikov ali store kako delo ljubezni nad bolniki, ali se udeležijo vseh pobožnosti bolniške tridnevnic — če zraven teh del molijo še na namen sv. Očeta (en očenaš . . .). 2. 300 dni, če zmolijo eno izmed gori pod št. 4 navedenih dveh molitvic. 3. 100 dni, če zmolijo darovalno molitev Apostolstva (ki je na sprejemnicah), ali v telesnih ali dušnih bolečinah namen Apostolstva znova obudijo, ali v duhu Apostolstva opravijo kako delo ali molitev.

Poleg sprejemnice dobi vsak član Apostolstva tudi postajni križec. Kdor ima ta križec, zadobi iste odpustke, kakor bi v cerkvi opravil sveti križev pot. Kdor torej hoče s postajnim križcem zadobiti odpustke križevga pota, mora: a) v stanu milosti božje zmoliti 14 očenašev in zdravamarij in častbodi za 14 postaj križevga pota; 5 očenašev in zdravamarij in častbodi v spomin sv. petih ran Kristusovih in 1 očenaš in zdravamarijo in častbodi v namen sv. Očeta; b) med molitvijo mora blagoslovljeni križec držati v rokah in premišljevati Gospodovo trpljenje ali vsaj pobožno se spominjati trpljenja Gospodovega.

Ako več oseb skupaj moli in ima eden postajni križec v rokah, se morejo vsi udeležiti odpustkov. Za bolnike, ki ne morejo zmoliti 20 očenašev in zdravamarij, naj obude kesanje in pobožno govore: »Tebe torej prosimo, pridi na pomoč svojim služabnikom, ki si jih s predrago krvjo

odrešil,« in če ne morejo sami, pa naj z drugimi v duhu molijo 3 očenaše, zdravamarije in častbodi.

Postajni križec je blagoslovljen za eno osebo, in ko ga je kdo rabil, ga more tudi drugemu posoditi ali podariti.

V kake namene naj darujejo člani Apostolstva bolnikov svoje trpljenje in svoje molitve? V vse dobre namene, posebno pa tiste, ki jih priporoča sv. Cerkev vsak mesec, n. pr. za misijone, misijonske poklice, za zedinjenje ločenih kristjanov, za spreobrnjenje grešnikov, za duše v vicalh itd., zlasti pa za svoje lastno posvečenje, voljno trpljenje in srečno zadnjo uro.

Bodite misijonar ali misijonarka v svojem okolišu! Vsak bolnik lahko neizmerno dobrega stori v svojem boleznem stanju. Kadar nam bolnike naznanite, nam sporočite od vsakega bolnika ime, stan, kraj in pošto.

Križec je blagoslovljen in ga pošiljamo vsakemu bolniku popolnoma brezplačno. Za sprejemnico, kuverto, znamko in za vse delo nam pošljite 4 Din po položnici, ki jo bomo pošiljki priložili. Ako kdo skupno naroči za več bolnikov, plačajo le po 3 Din. Tisti prav siromašni bolniki, ki tega ne zmorejo, prejmejo vse brezplačno. Zato pa prosimo one, ki so bolj premožni, da nekaj več darujejo.

Glasilo Apostolstva bolnikov je listič »Samarijan« (Priatelj bolnikov). Imamo precej izvodov I. in II. letnika na razpolago in pošiljamo ta dva stara letnika siromašnim bolnikom brezplačno samo, da se nam vrnejo poštni stroški. Brali bodo v tem časopisu tolažilna in poučna pisma bolnikom. Kdor hoče stara dva letnika, naj nam to po dopisnici sporoči. Novi III. letnik se je pričel z oktobrom 1936 in ga prav toplo priporočamo, da se bolniki nanj naroče. Stane samo 6 Din celoletno.

Uprava Apostolstva bolnikov (AB)
Ponikve, p. Videm-Dobrépolje.

I. ŠASELJ:

Spanje in sanje v slovenskih pregovorih

Bog je prilastil človeku pri njegovem ustvarjenju, da najlaže pre-
stane, če spi samo tri ure, kar pa je več, so si ljudje sami
dodejali.

Bog ne spava.

Bolje je lačnemu zaspati, kakor dolžnemu ustati.

Čim manj kdo spi, dalje živi.

Kdor hoče veliko znati, ne sme mnogo spati.

Kdor po jedi posedi in po spanju poleži, njega se dolgo život drži.

Kdor trdo spi, je brez skrbi.

Ko je polna glava spanja, največ se sanja.

Lisica, ki spi, kokoši ne ujame.

Lisica tudi navidez spi, da kure ulovi.

Ne budi psa, ki spava!

Sanja — polna glava spanja.

Sanje — prazne marnje.

Sanje so prazne špranje.

Sen je laž, a Bog je istina.

Spanec je boljši ko žganec.

Šest ur je angelskega spanja, osem ur pa človeškega, kar je pa več,
je pa lenoba.

P. ODILO:

Apostolat na otroku.

Bratovščina krščanskega nauka v Združenih državah Amerike je sklenila vzgojiti milijon lajiških pomočnikov učiteljev, ki bi poučevali krščanski nauk one katoliške otroke, ki hodijo v javne državne šole. Pod vodstvom škofijske komisije bo bratovščina upeljana v vsaki škofiji in bo imela v vsaki fari svoje odseke. Amerikanci so nam zgled sistematičnega dela.

Vrednost svete maše.

Za angleške kraljice Elizabete je moral neki plemič plačati v državno blagajno 500 zlatih cekinov, in sicer zato, ker je bil pričujoč pri sv. maši. Plemič je poiskal najlepše cekine, ki jih je imel. Pri oddaji kazenskega denarja se je plemič izrazil, da bi ne bilo prav, če bi izročil slab denar za tako veliko milost, da je lahko pristosvoval sv. maši, zakaj sv. maša je več vredna kot 500 zlatih cekinov. Če danes prisluškujemo katoliškim krogom, bi se nam zdelo, da je od onega časa cena sv. maše zelo zelo padla.

Četrto očenaša.

Duhovnik je nekoč vprašal pobožno ženo, kaj navadno moli med sveto mašo. Priprosta žena mu je dala sledeči odgovor: »Ko pridem k sv. maši in mi Bog da milost in če gre dobro, molim polovico, pogosto tudi samo četrto očenaša, včasih pa tudi celega. Če mi pa gre slabo, takrat jih zmolim pa veliko.« Na začudeno vprašanje duhovnikovo, zakaj moli veliko očenašev takrat, ko ni dobro razpolože-

na, odvrne žena: »Ko zgovorim dve besedi »Oče naš«, mislim na to, da je sam nebeški Bog moj oče, kako je Bog radi mene postal človek in kako je zame umrl bridke smrti. Če to vse premislim, mi večkrat Bog podeli toliko notranje zbranosti, da ne morem moliti celo sv. mašo nič drugega kot samo ti dve besedi »Oče naš«. Premišlujem besedo za besedo, dokler ni očenaš končan, če sploh pridem do konca. Če pa nimam zbranosti, potem molim očenaš za očenašem in zdi se mi, da slabo stoji z menoj. Ne »koliko«, temveč »kako«, je mero dajno pri molitvi.

Oče krščanstva.

Neka gospa, ki je zbežala iz ruskega ujetništva, je pisala nekemu poljskemu listu pismo, ki pravi v njem: Na širokih sneženih planjavah severa sem imela mnogokrat prilžnost opazovati, da je v komunističnem preganjanju ljubezen do sv. očeta papeža narastla in sicer ne samo med katoličani temveč tudi med drugoverci. Koliko sibirskih kmetov mi je izražalo čustva ganljivega naklonjenja do očeta krščanstva. Četudi njihova srca še niso razsvetljena po luči prave vere, vendar čutijo in mislijo kot kristjani in od papeža pričakujejo varstva in pomoči. Pogostokrat sem slišala, da so govorili: Papež je naš varih, naš pravi oče, samo on razume naše bolečine in moli za nas. Taka-le izjava osramoti marsikaterga katoličana, ki ob vsaki priliki podtika svetemu očetu slabe namene. Tretjeredniki! Tu imate novo vzpodbudo, da sv. očeta ljubimo, zagovarjamo in molimo za njega.

Pomanjkanje duhovnikov.

Iz vseh dežel prihajajo tožbe o velikem pomanjkanju duhovnikov. Naša vživanja željna doba mnogo pripomore k temu, da se doraščajoča mladina poti v svetišče sramuje. Čudno razpoloženje ustvarja v tem oziru tudi grdo judovsko časopisje, ki vedno laže, da izpodkopava ugled duhovščini, ki se veseli vsake napake duhovnikove in jo hinavsko obesi na velik zvon, ki se nad duhovniškimi »škandali« veseli, mesto bi jih s žalostjo prikrivalo. Toda največ pa je odvisno od naših katoliških mater, če njihovi sinovi ne najdejo pota do oltarja. Mati mora znati moliti, če hoče slišati »glorijo« svojega sina. Mati slovečega angleškega kardinala Vaughan-a je gojila srčno željo, da bi svoje otroke posvetila službi božji. Ker je pa vedela da je duhovniški poklic milost, je 30 let vsaki dan molila pred Najsvetejšim za to milost. Njena molitev je bila bogato in razkošno uslišana. Njenih 5 hčera je stopilo v samostan in od 8 sinov jih je postalo 6 duhovnikov med njimi eden kardinal, dva nadškofa. Danes bi potrebovali na tisoče takih mater. Zanimivo je dejstvo, da so skoraj vse duhovniške matere, z malo izjemami, vnete tretjerednice. Pri III. redu slišijo tolikokrat o vzvišenosti duhovnikove službe in časti, tam jim tolikrat ponavljamo, kako je naš oče sv. Frančišek ljubil in nad vse spoštoval duhovniški stan. Ako bodo naše družine prepojene s Frančiškovim duhom, ako bodo naše matere, pa tudi naši očetje vneti tretjeredniki, nam duhovnikov ne bo manjkalo. Zato III. red v vsako faro in v vsako družino!

Dunajski kardinal svari.

Na zborovanju mladih avstrijskih kmetov je spregovoril resno besedo dunajski kardinal Innitzer: »Verska tiska na deželi vedno narašča in predvsem ni več pravega posvečevanja nedelje, ni več onega starega katoliškega družinskega življenja. Družine s številnimi otroki so tudi na deželi vedno bolj redke. To se občutno po-

zna pri duhovniškem naraščanju z de, žele. Pred nekaj leti je bilo v deškem semenišču 50 odstotkov gojencev z dežele, iz kmetijskih družin, zdaj jih je komaj še 16 odstotkov, ker so tudi kmetijske družine postale »uboge« na otrokih. Resno svarilo, ki bi bilo marsikje drugje tudi na mestu.

Najboljši dokaz.

Veliki angleški mučenec, tretjerednik, sv. Tomaž Morus, je večkrat rekel: »Vsem dvomljivcem in brezvercem, ki napadajo katoliško vero, lahko prinesem najboljši dokaz, ki ga ne morejo zavreči in prezreti: Še nihče ni na smrtni postelji obžaloval, da je bil v življenju dober katoličan.« Ali je morda nasprotno že kdo na smrtni postelji obžaloval, da ni bil v življenju dober katoličan? Na tisoče in milijone že!

Tretjeredna skupščina bogoslovcev.

Namen organizacije III. reda v bogoslovjih je dvojen: Na eni strani nudi bogoslovcem priložnost, da III. red spoznajo ter se usposobijo tretjeredno skupščino tudi pravilno voditi. Na drugi strani pa se da vsem možnost v svoje življenje prinesiti Frančiškovega duha, ki je duh Kristusov, duh njegovega evangelija. — Tretjeredna skupščina bogoslovcev v Linzu je izdala naslednje poročilo:

Tretjeredniki skušamo s samoposvetitvijo in z apostolatom idejo III. reda popolnoma zajeti. Redovno molitev opravljamo v duhu cerkve in jo razdelimo po urah brevirja. Da bi gojili pobožnost trpljenja Jezusovega, moli vsak tretjerednik vsak teden privatno Frančiškovo najljubšo pobožnost: Sv. križev pot. Petke Srca Jezusovega obhajamo kot spravne dneve in te dni molimo zlasti za dobrega tretjeredniškega duha. Posebno važnost polagajmo na misel skupnosti. Ta misel se vedno na novo poživlja pri mesečnih shodih. Dva taka shoda se vršita vsako leto v semeniški kapeli: z enim je združena preobleka, z drugim pa redovne obljube. Drugi mesečni shodi se vrše v dvo-

rani. V minulem letu smo imeli tretjeredniki veliko proslavo Kristusa Kralja, posebno adventno pobožnost in pasijonsko igro. Pri shodih pojemo in molimo, bogoslovec - tretjerednik ima kratko predavanje razne primerne tvarine. Lansko leto smo imeli med drugimi tudi te-le praktične referate: »Francišek in katoliški misijoni,« »Francišek, patron katoliške akcije.« Vsak mesec imamo tudi pouk za novince. Učitelj novincev razlaga življenje sv. Franciška, zgodovino in bistvo III. reda in redovno vodilo.

Ker imajo duhovniki tretjeredniki svojo lastno skupščino in se zdaj sestanki vrše dvakrat na leto v Linzu, je nam bogoslovcem dovoljeno, da se teh sestankov udeležujemo. G. spiritual je naš redovni voditelj; on nam daje redno vesoljne odveze in papeževe blagoslove. Naročene imamo vse tretjeredniške časopise in jih tudi zvesto beremo. Tudi posebno tretjeredno knjižnico imamo. Število vseh tretjerednikov v bogoslovju je 30. Toda to število se bo kmalu pomnožilo.

Po možnosti gojimo tudi duha apostolata. Tretjeredniki strežemo ubogim, ki pridejo vsak dan prosit pomoči in podpore. Obiskujemo bolnike v zavetišču. Za božič smo na pr. tem bolnikom napravili veliko veselje, da smo jim priredili koncert božičnih pesmi. Svete misijone podpiramo s skupnimi sv. obhajili in s posebnimi molitvami za misijone. Tudi duhov-

niške sobote smo začeli tretjeredniki v bogoslovju.

To je prekrasno in nad vse razveseljivo poročilo mladih bogoslovcev. Ali smemo kaj takega pričakovati iz Ljubljane in iz Maribora?

Mednarodni kongres Kristusa Kralja v Poznanju.

V dnevih 27., 28. in 29. junija bo v Poznanju na Poljskem mednarodni kongres Kristusa Kralja, ki ga organizira in prireja Regnum Christi. Za Slovence je ta kongres dvakrat velikega pomena: Prvič zato ker je kongres ideja Slovenca g. svetnika Janeza Kalana in drugič zato, ker ima v Poznanju svoj sedež nadškof in kardinal Hlond, ki je pred dvema letoma vodil slovenski evhar. kongres v Ljubljani kot papežev delegat. Zdaj imamo Slovenci prelepo priliko, da kardinalu njegov obisk vrnemo.

Potovanje organizira Prosvetna zveza v Ljubljani. Med potjo je v načrtu obisk in ogled znamenitih krajev na Poljskem, kot: Krakov, solnati rudnik v Velički, samostan oo. cistercijanov v Mogili, Čenstohova in Poznanj, kjer se vsi izletniki udeležijo slovesnosti kongresa. Zadnja postaja je prestolnica Poljske: Varšava. Potovanje se bo vršilo z vlakom in traja ves teden, namreč: od 24. junija do 1. julija. Vlak odide 24. junija ob 12.55, vrne se pa 1. julija ob 16.56.

Celotna oskrbnina s hrano, prenočišči in potnimi stroški znaša 2500 dinarjev za osebo.

Misijonski teden v Grobljah

Duhovniška misijonska zveza in Družba za širjenje vere prirejata s sodelovanjem vseh slovenskih prijateljev misijonov v Misijonišču Groblje pri Domžalah Misijonski teden in Misijonski kongres za vso Slovenijo.

Spored je sledeč: 13. junija slovesna otvoritev misijonske razstave. Razstava bo nazorno kazala misijonsko delo, ki ga vrši sveta Cerkev v Afriki, Indiji in na Kitajskem. Razstave se bodo udeležili tudi oo. jezuiti s svojimi krasnimi zbirkami iz Indije. Prvič bo razstavljen tudi ves slovenski misijonski tisk in tisk drugih dežel. Posebna pozornost bo na razstavi posvečena slovenskim misijonarjem. V posebni sobi bodo razstav-

ljeni spomini na največjega slovenskega misijonarja, škofa Friderika Baraga. Obiskovalci bodo istotako meli priliko ogledati si originalen misijonski film »Misijonarjeva oporoča«, ki so ga posneli misijonarji v Afriki in je imel po mnogih deželah velik uspeh. Po nekod so ga predvajali cele tedne. Prav tako bo več zanimivih skioptičnih predavanj. Kogar bo zanimalo, si bo lahko ogledal Misijonsko tiskarno. Razstava bo odprta od 13. junija dalje vsak dan.

V nedeljo, 20. junija, bo Misijonski kongres za vso Slovenijo. Ob 9 bo sprejem prevz. gg. škofov. Ob 10 bo sv. maša na prostem, katero bo daroval nadškof dr. A. B. Jeglič, velik prijatelj in pospeševatelj misijonstva, ki pride tokrat po daljšem času prvič v kamniški okraj. Med sv. mašo se bodo prepevale znane ljudske pesmi s spremljanjem godbe. Govoril bo eden izmed navzočih škofov. Po sv. maši bo slavnostno misijonsko zborovanje, pri katerem bo govorilo več odličnih govornikov. Ob tej priliki se bomo še posebej spomnili škofa Baraga in njegove svetniške zadeve, saj obhajamo prav letos stoletnico, odkar se je prvič vrnil kot misijonar v domovino, da zbudi med Slovenci zanimanje za misijone. Ob 1 bo koncert godb. Ob 2 pete litanije s slovesno zaobljubo Kristusu, da hočemo tudi Slovenci po svojih najboljših močeh delati za širjenje Njegovega kraljestva na zemlji. Nato bo kot zaključek slavnostna igra na prostem »Naša apostola«, ki je lani ob Slomškovich dnevih v Mariboru doživela tako velik uspeh.

Program za Misijonski kongres je sestavljen tako, da se vse izvrši v enem dnevu in odpade neprijetno prenočevanje. Vsak se lahko odpravi od doma šele v nedeljo zjutraj in zvečer ob 5 zopet odide, ker bo do tedaj že vse končano. Kdor bi hotel imeti prenočišče, nam mora vsaj 14 dni prej sporočiti. Hrana se bo dobila na mestu, vendar svetujemo vsakomur, da si prinese za kosilo nekaj s seboj. Zagotovljeno nam je, da se bodo vlaki ustavljali kar v Grobljah, da ne bo treba hoditi na postajo v Domžale. Zveze so ugodne. Vozijo tudi avtobusi. Če se bo priglasilo dovolj udeležencev, se bodo organizirali posebni vlaki. Istotako imamo zagotovilo, da dobimo polovično vožnjo, vendar svetujemo vsem, ki se mislijo udeležiti samo Misijonskega kongresa v nedeljo, da si rajši kupijo »nedeljsko povratno karto«, ki velja od sobote opoldne do ponedeljka opoldne, ker manj stane. Med tednom pride v poštev polovična z »rumeno izkaznico«. Karto zahtevajte do Domžal.

Vsi udeleženci se morajo nabaviti posebno izkaznico za Misijonski teden v Grobljah. Dobi se pri vseh župnih uradih in pri poverjenikih Katoliških misijonov. Izkaznica stane 3 Din. S to izkaznico imate pristop k vsem prireditvam Misijonskega tedna in kongresa, tudi na razstavo, k misijonskemu filmu in k igri v nedeljo popoldne. Ta izkaznica je neobhodno potrebna vsakomur.

Dragi Slovenci, Misijonski teden in Misijonski kongres v Grobljah sta zamišljena kot do sedaj največji misijonski prireditvi na Slovenskem. Čas je, da se tudi mi Slovenci začnemo bolj zanimati in delati za največjo zadevo krščanstva, za pokristjanjenje sveta. Če bomo pri prireditvi vsi sodelovali, bo res nekaj veličastnega. Vernost kakega naroda se meri tudi po tem, koliko zanimanja kaže za misijonsko delo sv. Cerkve. Pokažimo z veliko udeležbo na Misijonskem kongresu, da hočemo biti Slovenci tudi na misijonskem polju enakovredni drugim katoliškim narodom. Sedanji čas zahteva, da priskočimo tudi mi sv. Cerkvi uspešno na pomoč, da bo čimprej ves svet Kristusova last. Pripravljalni odbor.

Slovenski javnosti!

V proslavo 140-letnice Vodnikovih »Lublanskih Noviz« in 30-letnice organizacije slovenskih poklicnih novinarjev priredi ljubljanska sekcija Jugoslovanskega novinarskega združenja na jesenskem ljublj. velesejmu

JUBILEJNO RAZSTAVO SLOVENSKEGA NOVINARSTVA

Razstava je zelo na široko zasnovana in zavzema štiri velike velesejske paviljone. Poda celoten pregled nastanka in razvoja slovenskega novinarstva od najstarejših časov pa do današnjih dni, hkratu pa pokaže poleg nekdanjih načinov razširjanja vesti tudi najnovejše izume, ki se jih poslužuje sodobna časnikarska poročevalska služba. Da bo vse to prikazano čim bolj nazorno, bodo novinarji izdajali na razstavi poseben dnevnik, urejevan, stavljen, tiskan in razpošiljan pred očmi obiskovalcev. Popoln pogled v organizacijo časopisja bo nudila jubilejna razstava slovenskega novinarstva, poleg tega pa tudi pregledno pokaže vse ogromno delo, ki je združeno z nastankom, razvojem in napredkom slovenskega novinarstva, pri tem pa opozori tudi na koristi, ki jih je narod imel in jih vsi sloji še imajo od časopisja.

Razstava slovenskega novinarstva mora biti in tudi bo kulturnen dogodek prve vrste!

Da pa razstava ta svoj visoki cilj doseže, prirede novinarji razstavo s sodelovanjem Društva tiskarnarjev v Sloveniji, Zvezne organizacije grafičnih delavcev Jugoslavije v Ljubljani, ljubljanske podružnice Združenja grafičnih faktorjev Jugoslavije, časnikarskih in časopisnih podjetij, Ljubljanskega velesejma ter odličnih kulturnih in gospodarskih strokovnjakov.

Da bo res ves jesenski ljubljanski velesejem v znamenju slovenskega novinarstva, je pa potrebno tudi

SODELOVANJE VSE SLOVENSKE JAVNOSTI

ter se zato obračamo na njo s pozivom, naj pomaga pri iskanju in zbiranju razstavnega gradiva. Trdno smo prepričani, da ta naš poziv ne bo zaman, saj je doslej razstavni odbor povsod pri Slovencih, kamorkoli se je obrnil, naletel na največjo pripravljenost za sodelovanje.

Zivo pa se zanimajo za razstavo slovenskega novinarstva tudi drugod po Jugoslaviji in celo v tujini. Več znanstvenikov svetovnega slovesa je odboru zagotovilo in deloma tudi že izkazuje svojo pomoč. Vzrok več, da tudi slovenska javnost stori svojo dolžnost!

Izreden dogodek letošnjega leta bo razstava slovenskega novinarstva in s sodelovanjem vse slovenske javnosti mora biti tudi trajnega pomena za Slovence ter mogočen podnet za napredek slovenske kulture.

Zato smo kot poklicni novinarji in redni člani ljubljanske sekcije JNU z veseljem prevzeli častno predsedstvo razstavnega odbora ter

VABIMO VSO NAŠO JAVNOST,

da pripravljalnemu odboru pomaga pri zbiranju sredstev in gradiva za to splošno poučno in koristno razstavo ter se že sedaj pripravlja na obisk te velevažne narodne manifestacije.

Za jubilejno razstavo slovenskega novinarstva na jesenskem ljubljanskem velesejmu potrebuje pripravljalni odbor poleg vseh drugih slovenskih časnikov tudi vse slovenske časnike in časopise, brošure in letake, ki so jih pisali in razširjali slovenski bojevniki na frontah ali v ujetništvu in na pohodih skoraj po vseh delih sveta. Predvsem je važen dobrovoljski

tisk, enako pomembna so pa tudi vsa glasila beguncev in internirancev ter političnih ali vojaških kaznjencev. Poiskati, zbrati in ohraniti moramo prav vse od pravega tiskanega in morda tudi ilustriranega časnika pa do litografiranih ali kakorkoli razmnoženih, torej tudi do pisanih ali z okorno roko risanih lističev, ki so samo po enkrat izšli. Tudi pisma z novicami, ki ste jih pošiljali tovarišem ali domov, spet poiščite, saj so taka pisma večkrat nadomeščala časnike, ki jih ali sploh ni bilo ali pa niso smeli objavljati takih vesti. Ne pozabite tudi na letake, ki so prihajali z one strani fronte z letali ali kakorkoli, zlasti pa poiščite vse dobrovoljske in revolucionarne liste in letake. Prav vse zberite, naj bo še tako važen oklic, poročilo o zmagi ali porazu, še tako prešerno šaljiva in posmehljiva slika ali tudi osmrtnica.

Zberite vse, kar so drugi v našem jeziku pisali za nas, in tudi vse, kar smo mi v drugih jezikih pisali in razširjali med bratskimi in tujimi narodi. Poiskati in najti pa moramo tudi najvažnejše, kar so tuji pisali o slovenskih pokretilih, o dobrovoljcih in o slovenskih vprašanih sploh. Či mveč bomo našli in zbrali, tem jasnejša in popolnejša bo slika, koliko smo Slovenci pretrpeli in koliko je naš narod žrtvoval za svojo svobodo in za mir človeštva!

Vse, kar imate ali najdete, takoj pošljite pripravljalnemu odboru za razstavo slovenskega novinarstva v Ljubljani, ali mu pa vsaj pismeno javite naslov in vsebino časnika, letaka, pisma ali slike. Za vse posojene predmete prevzame razstavni odbor popolno jamstvo, da jih po razstavi dobi lastnik spet nepoškodovane in brez stroškov.

Pripravljalni odbor za razstavo slovenskega novinarstva, Ljubljana,
Velesejem.

Nove knjige

Anton Luskar, salezijanec. **Obredni priročnik**. Celje 1937. Založila Družba sv. Mohorja. Cena broš. 40 din (za ude 30 din), vez. 52 din (za ude 39 din).

Veseli smo te nove slovenske knjige. V času, ko že imamo slovenski Novi Zakon v krasni izdaji, slovenski obrednik, ko pojemo pri slovesnih mašah v slovenskem jeziku list in evangelij, je nedvomno dobrodošla knjiga obrednika priročnika. Sicer je res, da duhovniki, ki v prvi vrsti rabijo in morajo poznati predpise o cerkvenih obredih, razumejo latinsko, toda za vse naše zakristane in zakristijske uslužbence je manjkala knjiga, ki bi jih poučevala o raznih cerkvenih obredih pri sv. maši. Zato so vršili svojo službo večinoma le tako bolj približno, gledali so, da niso bili duhovniku na poti in da so čimpreje storili vse, karkoli jim je sproti naročil. Razumljivo da je pri tem marsikdaj trpela lepota katoliškega bogoslužja. V obrednem priročniku pa najdemo v lepi slovenščini opisane vse obrede, kateri pridejo običajno v cerkvi tekom leta na vrsto. V njej najdemo navodilo za strežnike pri sv. maši, ki jih morajo po največ zakristani poučevati in nadzirati. V knjigi najdemo navodila za obrede slovesne maše, pri sv. maši pred najsvetejšim, škofovski sv. maši itd. Prav tako pa tudi navodila za posebna opravila v cerkvenem letu, kakor za obrede pri blagoslavljanju sveč, pepela, oljčnih vejic itd. Kdorkoli je pri cerkvi uslužben, bo moral imeti ta Obredni priročnik stalno pri roki.